

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

ÁRADI FIZETÉSEK:
4-hasábos példányt egyeztet 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyitótör sorn 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszterházi egyesült
vasutas palotájában.
TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Kedd, július 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vendégeink: A lovagiasság és a családfenntartás.
- Választások Makón.
- A pápa végrendelete.
- A Rákóczi-ünnep.
- Csendőrszázados a kártyabarlangban.
- Pálmay Ilka visszavonul.
- A végtelen válság.
- A kadét öngyilkossága.
- Gyilkosság a vonaton.
- Masztroszás a halálba.
- A bibornok civilben.
- Szerencsétlenség a lelencházánál.
- Zendülés a pizzok miatt.
- Tárca: Emberek. Írta: Erdős Renée.
- Regény-Csarnok: A teltek kincse. Írta: Ritt Gyula.

A lovagiasság

és a családfenntartás.

Arad, július 27.

Olyanok vagyunk, mint a gentleman, akinek annyi dolgot adnak a saját és mások lovagias ügyei, hogy miattuk nem ér rá kenyeret keresni családjának — mondta az országgyűlésen Vázsonyi s a találó mondáshoz itt van mindjárt egy amerikai folyóirat statisztikája a kivándorlásról. Az az, hogy megfordítva: a bevándorlásról, mert odaát Amerikában az inváziót panaszzaladják s valóban megdöbbentő számokat mutatnak ki arról, hogy mily óriás tömege a családoknak szakad el évente a vén Európától, hogy az újvilág földjén keresen boldogulást.

E statisztika szerint a múlt évben

több, mint nyolcszáz ezer bevándorló szállt partra Amerika kikötőiben: több, mint eddig bármely más esztendőben. S a legtöbb kivándorló Olaszországból, Magyarországból s Ausztriából érkezett oda. Olaszország déli részéből állítólag kétszer annyian vándoroltak ki, mint amennyien születtek s az amerikai statisztikus szerint Felső-Magyarországon is nyolcezerrel kevesebb a születettek, mint a kivándoroltak száma, ami azonban alig hihető.

Nálunk a kivándorlásról igen sajátos nézetek uralkodnak, az örökké lovagias ügyekben elfoglalt gentleman nem ér rá e fölül magának helyes képet alkotni. Pedig ideje volna már annak, hogy ne csak a kivándorlók nagy számadatait hozzák elő, hanem azokat is, akik bizonyos ideig tartó külföldi kenyérkereset után hazatérnek. A helyes mérlegeléshez ezek is szükségesek volnának, valamint adatok arról, hogy külföldi munkájuk gyümölcséből mennyi vagyont küldtek haza s hazaérkezésük alkalmával, hazaérkezésük után hányan voltak jobb anyagi körülmények között, mint voltak akkor, amidőn kivándoroltak.

Tévedés volna azt hinni, hogy más országokból nincsen kivándorlás. Nagyon is van, csak hogy az ottani kivándorló tömeg nem Amerika felé tart, hanem a tulajdon gyarmataiba s a gyarmat nélküli országok kivándorlóit mennek az Egyesült Allamok földjére. Már most két kategóriára oszlanak azok a kivándorlók, akik a gyarmattalan országokból mennek s akiknek a többiekkel szemben kétségtelenül

sulyosabb helyzetük van: mert hiszen a francia gyarmatra vándorló francia, angol gyarmatra vándorló angol új hazájában is nemzete nyelvét, törvényeit, szokásait találja meg. Mig emez, a tapasztalatlanul vagy elcsábítva indul utnak, a legnyomortabb helyzetek közé kerülhet.

A két kategória szerencsétlen része az az osztály, melyet a kivándorlási ügynökök csábítanak ki, nem is annyira az Egyesült Allamokba, mint Délamerikába, ahol földeket ígérnek nekik ingyen s kapnak helyette nyomoruságot, maláriát, halált. S az itthoni gentleman nem ér rá e felett gondoskodni, nem ér rá olyan törvényt hozni a kivándorlási ügynökök gazemerkedései ellen, amely e családok kedvét örökre elvenné a további üzelmektől, hanem e helyett csinál határbiztossági szinekurát, hogy valamiképp a régi vízi biztosság fogalma el ne tűnjön.

Hanem a másik kategória, a felvidéki kivándorlás bizonyos más szemmel való mérlegelés fáradságát is megérdemelné. Itt két dolog áll egymással szemközt. Egyrészt a tény, hogy némelyik faluban csak asszonyok, gyermekek és öregek vannak, a munkabírók kint járnak pénzt keresni Amerikában — de éppen ez a tény mutatja, hogy nem örökösén vándorolt ki, hanem csak pénzt keresni van oda s e tekintetben, ha igazságosak akarunk maradni, nem ejthetjük más megítélés alá, mint azt a sok magyar diplomatikus embert, aki német, francia vagy angol földön érvényesíti tudását és szorgalmát. Es ha a felsővidéki postaigazga-

Emberek.

Írta: Erdős Renée.

Mindössze hárman voltak asszonyok, apró asztalok körül ültek, teáztak és különös bágyadt hangon beszélgettek egymással, csupa olyan dologról, ami őket abban a pillanatban egy cseppet sem érdekelte. Mindegyike a másik kedvéért beszélt s így meglehetősen unalmasak voltak. Az egyetlen férfi, aki velük volt, csendesesen nézte őket, nem sokat beszélt, néha mosolygott. Egyiktől a másikhoz nyújtotta a tejszint, kognacot vagy az apró süteményeket.

Komoly harminkét éves férfi volt, abból a fajtából, aki elhatározta, hogy soha sem nőül s egy szép napon úgy ébred föl, hogy felesége van és alig tudja hogyan.

A három asszony a házasságról kezdett beszélni, természetesen, minthogy már mind a háromnak volt férje: elítélőleg.

A férfi feszengett helyén. Elővette a selemzsebkendőjét meg ismét eltette, aztán, így szólt:

— Asszonyaim, odaát a dohányzóban egy érdekes könyvet láttam. Ha megengedik, átmegeyek és belepillautok, míg önök a témájukat befejezik.

— Hogyan, maga itt akar hagyni bennünket? — kérdezte a ház urnöje és csupa szem-

rehányas volt a hangja. — Nem érdekli az, a mit erről a dologról beszélünk?

— Érdekel, de nem mulattat. Mert a fejtegetésük bizonyára nehézkes, az ítélkezésük ósdi és asszonyos. Ha volna önök között olyan furcsa és bátor asszony, aki új tónust tudna keverni a régiek közé: szívesen meghallgatnám. De önök csak azt mondják, amit már mások is elmondtak többé kevésbé érdekesen. Mért hallgassam újra és századszor végig? Lássák, nekem nincsenek illúzióim a házasságról, én magam eltökéltem, hogy soha sem veszek feleséget. De ha asszonyokat beszélni hallok erről a dologról: merő daczból is képes volnék megőszülni, hogy bebizonyítsam, mennyire nincs igazuk. Mert mit ismételnének maguk a leggyakrabban? Hogy a házasság boldogsága a férfi bütlenségén törik meg. Nos hát ez nem igaz. Ha akarják, miután már benne vagyok, mondok el erről egy rövid kis történetet. Tehát: volt egy barátom. Mondjuk, hogy Kálmánnak hitták. Egyike a legszeretreméltóbb fiuknak, akit valaha láttam. Már huszonnégy éves korában nagy életművész volt. Csodálatosan szerették asszonyok és nemcsak kicsik, hanem igen jelentékenyek, akiknek az izlése mindig számottevő a többi asszonyok előtt. Tudják, hogy van ez! Csak egy értékes asszony vonzalmá eléggé arra, hogy valamely férfit urá tegyen a többi asszony fölött. Attól a naptól fogva szinte meg van alapítva a sze-

relmi jövője. Így volt a barátommal is. A leggyönyörűbb életet élte, aminőt férfi csak kívánhat magának — mikor egyszerre — igen váratlanul jött az egész — fogta magát és visszavonult minden társaságtól. Nem lehetett őt többé azokra a helyeken látni, ahol azelőtt mindennapos volt. Magában élt, dolgozott, még a legbizalmasabb barátait is csak rikán látta. Tréfálkoztak a remetesége fölött, ide-oda magyarázták. Várták, lesték, mikor hagy fel vele. O azonban tartotta magát erősen. Majd egy évig egyebet se tett, mint a falusi birtokait igazgatta s a könyvei közt ült. Az év elteltével pedig, ép a high season elején, megint megjelent a társaságban, folytatta a félbeszakított viszonyait, ugyancsak vígan élt, boldogságokat művelt, éppen úgy, mint azelőtt. De azért nagyon zárt volt és semmit sem árult el az elmúlt esztendő remeteségének okaiból.

Egyszer találkoztam vele olyankor, amikor láttam rajta, hogy kissé szomorú. Valami estélyen volt. A fiu arcáról leritt az erőltetett vidámság. Karon fogtam, elvittem őt onnan, ki a hideg havas utcára, ahol egyszerre csodálatosképpen meleg és őszinte lett. Megnyitott egészen. Elmondta, hogy halálosan szerelmes egy leányba, aki nem akar hozzá menni feleségül, azok miatt a dolgok miatt, amiket felőle hallott. Szereti őt, de nem megy hozzá, attól való féltelmében, hogy ő, akinek annyi nagy

tóság könyveit nézzük, láthatjuk, hogy milliókra megy az az összeg, melyet a kint dolgozók itthon maradt családjaiknak hazaküldenek. S némely faluban ha járunk, azt tapasztalhatjuk, hogy a falunak minden felnőtt embere, férfiai tud angolul. Mind künt járt Amerikában, de mind haza is jött, mikor annyit keresett, hogy régi öröksége mellé még néhány hold földet vásárolhatott.

Kétségtelen ugyan, hogy a kivándorlás két oly bajt okoz, amik állandó panasz tárgyai: a katonai szolgálat elkerülését s a munkáskéz hiánya következtében előállott napszámdrágulást, amit a birtokosok éreznek meg. A megyék fölratai és panaszai is nagyobb részben ide vezethetők vissza: tudvalevő, hogy a megyei törvényhatóságok tagjainak nagyobb része földbirtokos, gazdálkodó. Hanem ezektől eltekintve, a felvidéken nem egy komoly s a népet ismerő ember van, akinek a panaszokkal egészen ellentétes tapasztalatal vannak az ugynevezett kivándorlás felől s éppen nem tartják ezt olyan ördögnek, mint amilyennek elbuslakodott ekkelyek olykor festeni szokták. Különbséget kellene eszerint tenni egyik országrésznek galádul kicsalogatott s másik országrésznek vagyonszerzés céljából öntudatosan kiindult utasai között.

Persze a gentleman a lovagias ügyeit intézi s nem érrá az ilyesmire.

Választások Makón.

(Három állás betöltése. — Az új vasut előlege.)

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától. —

Makó, július 27.

Makó város képviselőtestületének ma délelőtt tisztújító közgyűlése volt. A választó gyűlést ifj. Návay Lajos dr. alispán vezette, aki 10 órakor megnyitván a közgyűlést, bejelentette, hogy az ujonnan rendszeresített alszámvevői s az esetleg üresedésbe jövő állások fognak betölteni.

A választáshoz bizalmi férfiakul Marosi Herman, Apjok János, Tokár András és Balogi Pál, a szavazatszedő küldöttség elnökvé Daltos Sándor dr., tagjakul K. Nagy Mihály és Nagy István választattak meg. A bizottságok

működésére azonban nem került a sor, mert úgy az alszámvevői, valamint a választás folytán megürült levéltárosi és számtizti állások egyhangulag, felkiáltással töltettek be.

A kijelölt választmány az alszámvevői állásra Gorcsa Péter, Mitovics György és Zsidal Györgyöt jelölte. Megválasztatott Gorcsa Péter.

A választás folytán megüresedett levéltárosi állásra jelöltettek: Mitovics György, Borza János, Kriván Dénes és Almásy Gyula. Megválasztatott Borza János.

A Borza megválasztása folytán megürült számtizti állásra jelöltettek: Szabó János, Almásy Gyula, Török Sándor és Kádár Árpád. Számtizst lett Szabó János.

A megválasztottak nyomban letették a hivatali esküt s azután Bakos Ferenc főjegyző, helyettes polgármester elnöklése mellett kezdetét vette a rendkívüli közgyűlés, amelyen az új tisztviselők fizetését augusztus hó 1-től folyósították s tárgyalás alá vették a hmvásárhely makó nstmiklósi vasut végrehajtó bizottságának azon kérését, amelylyel a város által megszavazott második 100.000 koronából 90.000 korona kiutalványozását kérte. A végrehajtó bizottság azért kért 90.000 koronát, hogy ezen összeg után, miután még nem esedékes, a város ak 4 és fél százalék kamatot ajánl fel, amelyet a visszamaradó 10 000 koronából levonhat. Ugy a város tanácsa, mint az állandó választmány elfogadásra ajánlják ez előterjesztést.

Gróff Gyula nem fogadja el, mert még nem esedékes a befizetés, nincs is a vállalatnak szüksége a pénzre, meg aztán a részvénytársaság működésével sincs megelégedve, nem fűgál az igazgatóság, nem fizetik a kisajátított földek árait.

Daltos Sándor dr. nincs megelégedve az állomás helyével. Mocsár fölé építették, ahol dühöng a malária. Másutt kellett volna felépíteni, ez okból szintén nem szavazza meg a kiutalást.

Bakos Ferenc h. polgármester felvilágosítja a képviselőt, hogy már csak azért is ki kell utalni az összeget, hogy ebből a kisajátított földek árait megfizessék, a nagy többség azonban elvetette a javaslatot, nem adja ki a 90.000 koronát.

A gyűlés 11 órára véget ért.

és érdekes szerelmi ügye volt, szép és tapasztalt asszonyokkal, reá, az egyszerű és mesterkétség nélkül való leányra csakhamar ráun és folytatja az előbbi életmódját.

— Nem lehet őt meggyőzni — mondta nekikeseredve. — Semmiféle szó, ígért, eskü nem képes őt kímoldítani álláspontjából. Szeret engem, senki mást nem is szeretett soha. De nem jön hozzám. Megmutattam neki, hogy mire vagyok képes. Egy teljes esztendő tölöttem elszigetelten minden emberi társaságtól. Folyton körülöttem voltam. Kértem, rimázkodtam neki. Nem használt. Azt mondta, érjem be a tudattal, hogy szeret, ne kívánjam, hogy a feleségem legyen, mert abból csak baj támad. O nem olyan, mint a többi asszony, nem bírja elviselni a mellőzött asszony sorsát. Megöné magát satöbbi.

— És most mit fogsz tenni? — kérdeztem tőle, hogy mindent elmondott.

— Mit tehetnénk? Semmit. Élek. Járom a bolondját. Vagy megpuhul, vagy föbelövöm magam s akkor aztán rodben lesz minden.

A föbelövésre azonban nem volt szükség, mert a leány ugylátszik mégis megpuhult és feleségül ment a barátomhoz. Hogyan, miképp n: nem tudom. Nem is tartozik a dologhoz. Elég az, hogy megesküdtek és elutaztak s külföldön éltek vagy négy esztendőig. Ki lehet találni, hogy az asszonyka akaratából, aki talán még mindig féltette urát a régi relatióktól. Két éve pedig itt vannak és élnek mesés

boldogságban, két szép gyermekük van. Az asszony maga a megtestesült elégedettség és vídamság. Csak a telet töltik a fővárosban. Nyáron kinn vannak a birtokukban, ami valóságos paradicsom. Tavaly náluk voltam és alig bírtam megválni tőlük. Az asszony — mellesleg mondva, nem is valami szépség — alig akart elbocsátani. Hogy így egy milyen nagy jótétemény az urára nézve, hogy ott vagyok. Majd nem minden régi összeköttetéssel szakított. O küldi mindig, de nem akar menni sehova. Jobban szeret otthon, a gyerekei közt, feleségénél. Talán gunyolják is érte s több efféle.

No, gondoltam magamban, ezek hát boldogok. Az asszonynak sikerült, hogy az ura mindig mellette legyen. Semmiféle társasáért soha el nem hagyja. Hetenként egyszer feirándul ugyan a gyorsvonaton a fővárosba, de akkor is csak egy félnapot tölt ott, ellátja a teendőit s az esti vonattal rohan vissza.

Micsoda példás családi élet! Talán csak a bibliában találkozik ehhez hasonló. Egészen átszellemülve érkezem haza. Folyton rájuk gondolok, mesélgetem másoknak, hogy micsoda gyönyörű életet élnek, míg egyszerre csak örtenik valami. Valami egészen különös dolog. Korán reggel felvernek egy expressz küldeményel. A barátomtól jön. Felbontom. Egy csomó bankjegyet találok benne és egy sürgős utasítást, hogy vigyem a pénzt egy bizonyos számú házba és egy bizonyos hölgyhöz, akinek sürgősen el kell utaznia, valami haláleset miatt.

A pápa végrendelete.

(Gyászjelentések a pápáért.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 27.

A biborosok mai ülésén negyven biboros vett részt. A Tribuna szerint a mai gyűlés tárgya kizárólag az elhunyt pápa végrendeletének felolvasása volt. A pápaválasztó gyűlésre szükséges helyiségek rendbehozásán a vasárnap dacára is szorgosan dolgoznak.

Tegnap kelettel érkezett távirat szerint a pápa végrendelete a következő:

Amidőn földi pályafutásunk vége felé közeledünk, e saját kezünkkel írott végső rendelkezésünkben utolsó akaratunkat fejezzük ki. Mindenek előtt az örök jóságú és irgalmas Istenhez alázatosan könyörgünk, bocsássa meg életünk tévedéseit és engedje meg kegyelmében lelkünk üdvözülését. Ezt reméljük s Jézus Krisztus, a mi Megváltó Urunk érdemeiért hisszük, akinek szentséges szívében, mint az emberiség üdvének forrásában bizunk. Esetünk a Szent Szűz Anyához, imádkozók érettünk, valamint azon szentekhez, kiket életünk folyamán védnökeinként tiszteltünk.

Amidőn családi vagyonunkról rendelkezünk, örökösünké öcsénket: Pecci Lajos gróftól nevezzük ki. Vagyonunkból levonatnak azon összegek, amelyeket másik öcsénknek: Richard grófnak házasságkötésekor adtunk; valamint azon Carpinitóban lévő birtokok, melyek 1900. február 8-ikán kelt kéziratunkban levő nyilatkozathoz képest a szentszéki. Ezen végrendeletben nem intézkedtünk öcsénk: Camillo és hugaink Anna és Mária, valamint iivérünk Keresztelő János fiáról és leányairól. Róluk még életünkben házasságuk alkalmából gondoskodtunk megfelelő módon. Ezennel kijelentjük, hogy családunk egyik tagja sem tarthat igényt olyasmire, ami jelen okmányban megemlítve nincs, mert minden bármi néven nevezendő vagyonunk főpapságunk idejében került birtokunkba, miért is a szentszék korlátolhatatlan tulajdonát alkotja és azt akarjuk, hogy minden esetre alkossa is. Ezen intézkedéseink pontos végrehajtását Rampolla, Mozeli és Cretoni biborosokra

Mondjam, hogy a pénz tőle van s hogy nem talált semmi elfogadható ürügyet arra, hogy személyesen átadhassa, irni sem mert, nehogy feltűnést keltsen — odahaza. Mit volt mit tennem, eljártam a megbízatásban, minthogy nagyon a lelkemre kötötte s a levél végén megígérte, hogy később meg fog magyarázni mindent. Meg is magyarázta s a magyarázatból kislult, hogy a mi hősünk már a második esztendőben megszegte az oltár előtt tett esküt s a nő, akivel külföldön ismerkedett meg, mikor hazajöttek, szépen utánuk jött. Ugy tudom, miatta vált el a férjétől s hogy ama bizonyos haláleset előtt meglehetősen szegény volt. Most azonban örökséghez jutott s így gazdag. Szóval minden a legjobb rodben van.

Képzeltetik, hogy elámultam, mikor barátom ezeket a dolgokat elmondta. Az első kérdésem természetesen ez volt:

— És a feleséged? Ő nem sejt semmit.

— Isten örizzen! felelte ő. Az borzasztó volna. Nem is hiszed, micsoda rettenetes elővigyázatra van szükségünk. S hogy résen kell lennünk örökké! Az idegeimen táncol ez a dolog. Dehát természetesen, hogy viselni kell. Hiszen a boldogságról van szó. És ő boldog oly nagyon és tökéletesen, ahogy csak egy jó asszony lehet, aki bizik az urában. És én — én is boldog vagyok. Eddig a történet asszonyaim, — mondta a férfi és mosolyogva hajolt hátra székében. B-látják ugye, hogy nem föltétlenül szükséges hűnek lennünk, ellenben kötelessé-

bizzuk. Kijelentjük, hogy ez utolsó akaratunk. Róma, Vatikán, 1900. július 8-án, Pecci Joachim, Leo P. P. XIII.

Róma, július 27. A pápaválasztógyűlés számára szükséges helyiségek rendbehozására való munkák következtében Rampolla bíboros elhagyta a vatikáni lakását, hogy bevonuljon abba a palotába, mely ő mint a Szent Péter templom legfőbb papját megilleti. A Voce della Verita szerint a pápaválasztó gyűlésre vonatkozó szabályokat illetőleg az 1878-ból való Vespignai-féle tervezetet tartják szem előtt. A pápaválasztó ülés helyiségeinek rendbehozásán 810 munkás dolgozik.

A Péter templomban ma volt az ötödik gyász-istentisztelet az elhunyt pápáért. A misét msgré Constantini szolgáltatta két kanonok segítségével.

Ischl, július 27. Ma a helyi plébánia templomban ünnepélyes föhászokodás volt a szerencsés pápaválasztásért. A misét Mayer Lőrinc püspök, udvari lelkész szolgáltatta. A templomban megjelentek a királyon kívül Mária Valéria főhercegnő és Ferenc-Szalvátor főherceg, Erzsébet Franciska főhercegnővel és Károly Szalvátor, valamint Humbert Szalvátor főhercegekkel, Lipót bajor herceg és Gizella bajor hercegnő, Konrád bajor herceg, gróf Paar főhadsegéd, Dietrichstein herceg ezredes és Apornagy szárnysegédek, Margutti százados parancsnok, Schiessl lovag igazgató, a kabinet-irodák hivatalnokai, gróf Bellegarde kamarás, Vécsey báróné és Bombelles grófné udvarhölgyek, dr. Kretzl udvari orvos, Erlagen báróné udvarhölgy, báró Reizenstein kamarás, gróf Paar Alajos lovassági tábornok, Latoár altábornagy, több magasrangú katonatiszt, a főnemesiség több tagja, sok községi és egyéb hivatalnok, a fürdőbizottság tagjai, egyesületi zászlókkal, a tanuló ifjuság, a tanítóság és nagyszámu közönség.

A „Pester Lloyd” római tudósítója ma érdekes beszélgetést folytatott Capocelatro bíborossal. A bíboros megerősítette azt a hírt, hogy a pápajelöltek közül Oreglia és Rampolla a politikai csoportok főképviselői, míg a nem politikai jelöltek Vanutelli, Agliardi, Di Pietro és Sarto. Legtöbb kilátása a győzelemre Rampollának és Agliardinak van, kiknek megválasztása Magyarországon egyaránt rossz benyomást keltene.

günk az óvatosság és a lelkiismeretesség. Mert tulajdonképpen ez alapköve a jó házáséletnek. A hűség! Istenem. Ez is olyan, mint minden illúzió. Ha hiszünk benne, hát van. Csak egy kis jóhiszeműség kell a nő részéről s egy kis izlés a férfi részéről s el lehet viselni a házáséletet.

A három asszony a hallgatagon ült, nem mozdultak, gondolkozni látszottak valami fölött.

A férfi kitalálhatta a gondolataikat, mert hirtelen fölnevetett és ezeket mondta:

— Maguk most nem a mese tanulságán tűnődnek, hanem keresik a történetem hőseit. Kérem, ne fáradjanak. Minden külső dolog, amit hozzá tettem, költött. Csak a lényeg valódi. Így nem ismerhetnek rá sem a hősnőre, sem a hősnőre. Remélem, megbocsátznak ezért a kis bizalmatlanságért. Maguk asszonyok szeretnek fölfedezéseket tenni s legnagyobb szenvedélyük, hogy rejtett dolgokról a leplet le-rángassák. Hát erre gondom volt. Ne vegyék zokon.

Ezeket mondta a férfi, mialatt mosolyogva nézett végig a három asszonyon, kik közül az egyik, a ház asszonya, egy kis sóhajtas kíséretében így válaszolt:

— Oh barátom, maga meg fog nőszülni, egészen bizonyos. Akiben ily nagy mértékben megvan a jó házasság alapföltétele: az óvatosság.

TÁVIRATOK.

Haberus hírek.

London, július 27. A Times azt jelenti Tokióból tegnapi kelettel, hogy alaptalanok azon Angliában közzétett távirati hírek, melyek Japán háborui előkészületeiről szólnak. Az kétségtelen, hogy Japánban Oroszország magatartása felháborodást keltett, azonban a nemzet és a kormány megőrzi nyugalmukat.

Fogoly papok.

Konstantinápoly, július 27. Ezidőszent még 80 bolgár lelkész és 5 egyházközségi előjáró van fogságban Macedoniában és a drinápolyi vilajetben, akiknek szabadonbocsátásán fáradozik az exarchátus. A hafai kajmakán és egy csendőrszázados utasítást nyertek, hogy intézkedjenek a Bulgáriába menekültek természetének betakarításáról. Az acktabáli kerületben egy banda ismét elragadott néhány parasztot a hegységbe.

A Rákóczi-ünnep.

(Kassa nagy napja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 27.

II. Rákóczi Ferenc szabadságharcának kétszázadik évfordulója alkalmából Kassa városa, a híres ősi kuruc fészek, a Rákóczi-kor relikviáiból gyönyörű kiállítást rendezett, amelynek ma volt ünnepélyes megnyitása Magyarország minden számottevő faktorának képviselői előtt.

A szabadságszeretet s a Rákóczi-kegyelet kassai ünnepéről a következő tudósításunk szól:

Lelkesen, színesen zajlott le ma Kassa város nagy napja: II. Rákóczi Ferenc dicső emlékezetének ünneplése.

Istentisztelettel kezdődtek a mai ünnepek. A prémontreiek templomában, II. Rákóczi Ferenc fejedelemnek nagyanyja van eltemetve, reggel 8 órakor volt istentisztelet, ahol Kassa város vendégei, az összes vidéki küldöttségek megjelentek. Nagy fényvel, rengeteg közönség részvételével tartották meg az istentiszteletet a kassai dómban.

Egyszerűségében igen megható ünnepély volt a régi református templomban, ahol Révész Kálmán magasan szárnyaló, költői erejű ünnepi beszédet mondott.

Innen hosszú kocsisorban a városházára hajtottak az ünneplők, a diszközgyűlés meghallgatására. Ekkorra már zsufolásig megtelt a hatalmas földszített terem és a diszes közönség, mely itt egybegyűlt, lelkes tüntetéssel ünnepelte Kassa város vendégeit. Viharos eljenzéssel fogadták a kormány képviselőjét: Zsiliánszky Mihály államtitkárt és ünneplésben volt része Apponyi Albert grófnak. Kijutott bőven az ünneplésből az országgyűlési képviselőknek is, akik Kassa ünnepére eljöttek.

A diszközgyűlést Pécshy főispán nyitotta meg, magas és emelkedett beszéddel, majd utána Kozora Vince mondta az ünnepi szónoklatot, melyben történeti igazságok felsorakoztatásával megrajzolta Rákóczi Ferenc dicsőséges alakját és emelkedett szavakban hódolt meg a nagy fejedelem emléke előtt.

Az ünnepi szónok beszéde végén indítványozta, hogy ujjtsák meg Kassa város egy régebbi határozatát, hogy intézkedések történjenek a nagy fejedelem hamvainak hazahozatala iránt. Egy másik indítványában indítványozta, hogy ujjtsák meg Thaly Ferenc a Rákóczi-korszak tudós apostolának diszpolgárságát és Zichy Jenő grófot válasszák meg Kassa város diszpolgárának.

Pécshy főispán ezután bezárta a közgyűlést

és az ünneplő közönség lelkes hangulatban osztott szét, hogy a Rákóczi-kiállítás megnyitására részt vegyen.

Diszes kocsisorban hajtottak a vendégek és a küldöttségek a kiállítás területére. A megnyitó beszédet Takács Mányhért prépost-prélatus mondta, melyben meghódolt a nagy fejedelem emléke előtt és elmondotta a gazdag és tanulságos kiállítás keletkezésének történetét.

A gyönyörű beszéd elhangzása után meghúzták a kiállítás területén levő kuruc-harangokat, melyeknek kongása áhitattal töltötte meg az emberek szívéit. Ezután az egybegyűlt közönség elindult a kiállítás megtekintésére.

Délután egy órakor lakoma volt a Schalkház dísztermében. Több felköszöntő elhangzása után Kozora Vince Kassa város főjegyzője a képviselőház tagjait üdvözölte, mire Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke válaszolt. Nagy beszédet tartott, amely többek közt így szólt:

Ugy érzem, hogy a nemzeti képviselő nemcsak ünnepelni jött, hanem vezekelni is. Vezekelni kell azért a sérelemért, melyet egy korábbi törvényhozás Rákóczi emléke ellen elkövetett. A népképviselői országgyűlésnek kötelessége jóvátenni azt a hibát, melyet a rendi országgyűlés elkövetett. A nemzeti képviselői megjelenése bizonyítja, hogy az egész nemzet egyformán érez ebben az akaratban. Magyar szív és magyar szív közte óhaj teljesülésében nincs különbség s ha a nemzeti akarat így összpontosul, nem hiányozhat belőle a király akaratá sem. (Élénk lelkes eljenzés.)

A kassai Nemzeti Színház este diszleodást rendezett, mely a lelkes közönség viharos teltségével találkozott.

Csendőrszázados

a kártyabarlangban.

(Leleplezés egy öngyilkosság nyomán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 27.

A budapesti rendőrség már régebb idő óta névtelen leveleket kap, amelyben elpanaszolják, hogy a váci-utcai Korona-kávéházban napról-napra hazárdjátékok folynak, amelyekben sokan mennek tönkre. Többnyire bakkaratót játszanak, amelyben óriási összegek fordulnak meg. A feljelentések szerint a kávéházban magában és a külön szobákban ártatlan játékok folynak, az első emeleten azonban, Harkai Mór kávéház lakása melletti két szobában éjszakánként összegyűlnek a kártyások, ahol reggelig folyik a játék.

A rendőrség kezébe az első nyomot Szilágyi Gergely csendőrszázados öngyilkossága szolgáltatta. A százados öngyilkossága után a főkapitányság levelet kapott, amelyben a leleplező elmondja, hogy Szilágyi Gergely öngyilkossága előtti éjszakán 6—8000 koronát vésztett a Korona-kávéház kártyabarlangjában, amelyet Gály Lajos nyert el.

A rendőrség ez alapon hosszabb ideig figyelte a kávéházat, azonban érthetőleg a kávé és a kártyások óvatossága mellett határozott adatot nem tudott szerezni. Annyit megállapított, hogy a kávéház lakására éjjelente 11 óra után felosonnak a hivatásos kártyások, velük mások — s egész éjjel erős baccarat folyik. Erre hozzáfogott a kártyabarlang szétrobbantásához, ami csak csellel sikerülhetett.

Egyik detektív hetek óta el-eljárógatott a kávéházba. „Gummirándleren” ment, forintos borralalókat osztogatott, s lassanként megismerkedett a kávéházban. A detektív elmondta, hogy Várady földbirtokos és az osztrák-magyar bankban most vesz fel nagyobb összeget. Egy

egész csomó 20 koronás nagyságu papirlapot tett össze, s felül 20 koronást tett azokra, a csomagot átkötötte egy a banktól beszerzett szelvényre, s volt gondja rá, hogy ezt a csomagot, mely sok pénzt sejtetett, feltűnően mutogassa. A közfigyelem így ráirányult. A jó médiumot csakhamar beavatták a kártyabarlang titkaiba. Ebben előljárt a kávéház főpincére.

Tegnap volt az a nap, amikor 11 órakor este felvezették a kártyaszobába. Mutyista is ajánlkozott. Tizenkét óra után a kávéházban megjelent *Krecsányi* detektívönök négy emberével. Lent *Harkai* Gyula, a kávé fia ügyelt, aki a detektívek láttára úgy tett, mintha miről sem tudna. Csak amikor a detektívönök azzal fenyegetőzött, hogy az *ajtót betöretti*, engedett s kinyitotta apja lakását.

A rendőrség emberei nagyszámu társaságot találtak a két titkos szobában. Játékról már természetesen szó sem volt, mert a játékosok a kémeik értesítése folytán megtudták a rendőrség érkezését és beszüntették a játékot. Menekülni azonban már nem lehetett, mert a detektívek minden kijáratot elzártak. *Krecsányi Kálmán* detektívönök nyomban igazolásra szólította fel a társaság tagjait.

Az igazolás után a következő névsort állította össze a detektívönök a jelenlevőkből: *Gotthilf* Mihály dr., *Kauffmann* Gyula vállalkozó Tövisről, *Kiss* Kálmán kereskedő, *Helsing* István tőzsdelátogató, *Guthlon* Márton dr. ügyvéd Rozsnyóról, *Norbert* Vilmos gyógyszerész Mármaros-Szigetről, *Delinszky* Béla dr. nyugalmazott árvaszeki ülnök. A játékosok valamennyien beismerték, hogy a kávéházban házárdjáték folyt és hogy a játékosokat a kávéház egyik pincére csalta be a kártyabarlangba.

Amikor a detektívek meglepték a kártyásokat, a játszó detektív már 130 koronát vesztett is akkora. Bank nem volt, mert a meglepetéstől való félelemben nem tették ki azt.

Hogy a kávésnak általában milyen haszna lehetett a játékból, mutatja az, hogy egy óra alatt kártyapénz gyanánt 85 korona gyűlt egybe. A rendőrség úgy *Harkai* Mór kávésnak, mint a játékosok ellen megindította a vizsgálatot.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: *Svihákok*, operette.
Szerda: *Svihákok*, operette.
Csütörtök: *Mici hercegnő*, bohózat.
Péntek: *Mici hercegnő*, bohózat.
Szombat: *Katalin*, operette.

* *Ujvári* vendégszereplése. *Ujvári* Károly, a népszínháznak kedvenc komikusa lerándult hozzánk Aradra, ahol még őt nem ismerték és mint *Sanyaró* Vendel mutatkozott be az „Egy görbe nap” című bohózatban. Ez a vállalkozása rosszul ütött ki különösen azért, mert jó hírnevével e szerepben hatást nem igen tudott elérni és a közönségnek, mely előtt a vendég idegen, nem volt alkalma meggyőződnie művészi kvalitásairól. Pedig *Ujvári* jó színész, kitűnő komikus, aki pl. a „*Gyimesi vadvirágban*”, a harangozó buta fiát remekül alakította és a kőrösi bírálat nagy elismeréssel emlékezett meg. Az ő *Sanyaró* Vendelje tulságos karikatura, már maszkja is rettenetesen akarta a *Borsszem* Jankó rajzát megeleveníteni. Ismeretlen létére nem csoda, hogy a mi *Sarkadin*-*kat* fölébe helyezték. — Kár, hogy *Ujvárinak* nincs alkalma tehetségét jobb szerepben bemutatni, már azért is, hogy az aradi közönségnek lett volna alkalma művészi kvalitását megős-

meri. A többi szereplők a régi nívón mozogtak és a kis számu közönség elég jól mulatott a bohózatban. (C)

* *Svihákok*. Zierer szép zenéjű operettjének holnap, kedden lesz a reprize, mely a jelenlegi társulattól bemutató is egyszersmind. A két svihákot *Rózsa* Lili és *B. Szabó* játszik, a többi szerepet a következőképp osztották ki: *Adolár* herceg *Polgár*, a két hadnagy *Répássy* Gusztó és *Almássy* Lola, a táncosné *Karácsonyi* Mariska, a rendőrfogalmazó *Bejczy*, *Wandra*-*csek* hivataloszoja *Sarkadi*. A karokon kívül még számos statisztá fokozza a népség eleven-ségét, emelik a felvonulások hatását.

* *Székely* rón szerződése. *Székely* Irén, a szegedi színtársulat első énekesnője a jövő szezonról *Beöthy* László Király-színházához szerződött. A hír még megerősítésre szorul.

* *Mici hercegnő*. A francia bohózat első bemutatója a heten lesz. A rendezőség nagy gondot fordít nemcsak a darab gyors tempóban való lejátszására, hanem a kiállításra is, mi az illúzió felköltésére nagy fontosságú. A szereplők közül *Almássy* Lola a szerep elegáns megjelenésére is súlyt fektet, mi a darab külső keretének becsét kölcsönöz.

Pálmay Ilka visszavonul.

(A művésznő gyászsa.)

Arad, július 27.

Közlöttük a minap, hogy *Pálmay* Ilka, — az aranyos, az isteni Ilka, a mint őt becézgetni szeretik — vissza akar vonulni a színpadtól. A művésznőt, ki most egyik budapesti szanatóriumban, betegesen fekszik, felkereste egy lővárosi újságíró s az érdekes látogatásról a következőket írja:

Reichsgräfin Ilka . . . Széles fekete keretű gyászalon olvastam ezt a nevet, csupa méltóságos és nagyméltóságos ősi arisztokrata nevek közt, melyeknek viselői egy nagy tiszteletben álló, női és keresztényi erényeiről széles körben ismert, magasrangu matróna elhunyt fölétt fejezik ki mélyeséges fájdalmukat. A siratott halott: *Kinsky* Mária grófné; s fia *Eugen* után legelső sorban ennek neje következik a gyászolók előkelő sorában: *Reichsgräfin* Ilka von *Kinsky*, geb. von *Petráss*.

Pálmay Ilka a „*Reichsgräfin* Ilka”, a ki az elhunytban anyósát vesztette el a morvaországi Namiestbe, mert már négy hét óta betegesen fekszik a Grünwald-féle szanatóriumban és még három hétig nem hagyhatja el az ágyat. Fölkerestem a nagy művésznőt, hogy kifejezzem részvételemet. A városligeti fasorra néző ajtaja nyitva volt, a nyugvágya egészen oda volt tolva s *Pálmay* Ilka ott feküdt, a fehér csipkék, himzések, batisztek között. A betóduló napsugarak elárasztották fénynevet, világossággal; az enyhe, zivatarutáni szellő meg-meglebegettette arany-szőke haját és a faszor lombkoronái barátságos hátteret képeztek e festeni való szép képhez.

Lássam barátom, szölt a művésznő az első üdvözlések után, így játszik bele a sors az ember minden tervezgetésébe; mialatt azon törtem a fejemet, hogy melyik szerződést fogadjam el a jövő szezonra, a halál beleszólt, hogy: egyiket se.

— Természetesnek találom, hogy a gyászév alatt visszavonul a színpadtól.

— A gyászév alatt . . . azután is.

— ??

— Férjem eddig következetesen tiltakozott az ellen, hogy magamat a művészet kedvéért a családi élettől elvonjam, de most már semmi szü alatt sem engedi meg, — s akár hiszi, akár nem — én is *pi-henni vágyom* már.

— Nem hihetem . . .

— Pedig úgy van. Az utóbbi időben is már csak egy bizonyos szeszélyből játszottam. Saját színpadi keresetemből gyűjtött vagyonomat akartam kikerekíteni százezer fo intra. Ez megtörtént, így hát elértem célomat. Most ezen a pénzen birtokot veszek, még pedig mindenesetre Magyarországon, . . . meglehet, hogy a Balaton közelében.

— És ott fognak lakni?

— Lakni . . . nem hiszem. Nagy fáradtságomba került, hogy legyőzzem azt az idegenkedést, melylyel férjem a magyarok iránt viseltetik . . . évenként eljön majd a birtokomra, de nem hiszem, hogy állandóan ott letelepedhetnék.

— Hát akkor . . . ?

— Mindenekelőtt, amint meggyógyulok, *Karintiába* megyünk, *Althofenbe*, az én régi szép nyaralómba, az ősszel ismét visszajövök *Budapestre*, — utókurára, a telet *Rómában* fogjuk tölteni és jövő tavasszal férjem átveszi nemiesti uradalmait, s ott fogunk lakni.

Azután bánatos hangon tette hozzá:

— Nagyon szép az ősi kastély, a százados park, a milliót érő uradalom és a családi sirbolt, ahova most helyezték el anyósom koporsóját és . . . ahol majd én is meg fogok pihenni.

Szerettem volna fölvidítani.

— Hogy lehet pihenésről beszélni annak, aki úgy szeret élni, akit úgy ünnepelek, akit úgy várnak, hogy ünnepehessenek . . .

— Mire való az — így szakított félbe — egyszer csak véget kell vetni a dolognak, inkább most, amikor még nem untak meg . . .

Bizonyos, hogy kacérkodás volt ez a lemondással, az elmúlással, mert aki olyan üde, szép — leány, san bájos, aki művészi pályáján még mindig emelkedni, tökéletesedni képes, akinek szíve, s lelke úgy ég a művészetért, — nem mondhat le végleg a tapsról, a virágról, babérról.

— Csakugyan komoly, megmásíthatatlan. elhatározása, hogy soha — értse meg jól: *soha többé* — nem lép föl színpadon ?

Ilka grófné szünetet tartott, mielőtt felelt:

— . . . Hát hiszen jótékonycéra — tudja fel-lepti díj nélkül — később telán, olykor-olykor még fel fogok lépni, ha ugyan felkernek.

Hajoljunk meg tehát a családi kegyelet előtt és várjunk . . . de csak egy évig!

Rosta.

A végtelen válság.

(A politikai helyzet.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítár —

Budapest, július 27.

(A holnapi ülés.) Ha a jelek nem csalnak, a holnapi, keddi ülés nagyon viharos lesz a képviselőházban. Erősen tartja magát a hír, hogy a kormány erőszakos módon akarja befejezni azt a vitát, amely a kormányprogram ügyében most már körülbelül egy hónap óta folyik és amelyet az obstrukció vezetőinek az állítása szerint még augusztus közepén tul is nagyon könnyen lehet folytatni. Azonkívül pedig holnap valamely formában szóvá akarják tenni azt a felháborító esetet is, hogy *Hercegovinában* tizenöt magyar fiu pusztult el napszurás következtében az indokolatlanul forszírozott menetelés közben, *Trebinje* és *Bilek* között.

Mind a két dolog elég alkalmas arra, hogy vihart támaszson.

A mostani vita befejezését tudvalevőleg úgy tervezik, hogy valaki, — valószínűleg maga a miniszterelnök, — napirend-indítványt tesz a házszabályok 202. §-a értelmében, azt indítványozván, hogy ezt a vitát, minthogy nem valamely javaslat tárgyalásáról van szó, fejezzék be és térjenek át az indemnity tárgyalására.

A házszabályok értelmében ilyen napirend-indítványhoz csak négyen szólhatnak hozzá és aztán a Ház egyszerű szavazással dönt.

Az ellenzék el van készülve rá, hogy ezt az indítványt a holnapi ülés végén,

két órákor akarják megtenni és ép ezért intézkedés történt, hogy az ellenzék tagjai holnap lehető nagy számban jelenjenek meg és mindvégig ott maradjanak az ülésen.

Ha aztán két órákor csakugyan megtenné valaki azt az indítványt, nyomban nagy házszabály-vitát indítanak, esetleg zárt ülést kérnek és könnyen meglehet, hogy megint lesz egy ülés, mely nem két óráig tart el, hanem később estig. Mert arra az ellenzék el van szánva, hogy az indítvány megvalósulását minden tőle telhető módon megakadályozza.

Annyi bizonyos, hogy ilyen eljárással csak még jobban el fogják mérgecsíteni a helyzetet és nem lehetetlen, hogy az ellenzék válaszképen erre az erőszakoskodásra kiméletlen *technikai obstrukciót* indít. Állítják, ily eszközökkel indemnitást kérészkölni nem fog Khuen-Héderváry.

Arról is sok szó esik, hogy a miniszterelnök elő akar állni azzal az indítvánnyal, hogy az *ülések tartamát hosszabbítsák meg*, esetleg tartsanak párhuzamos üléseket is délután.

Mindez megvalósítható a házszabályok értelmében, de célra nem vezethet. Egyrészt az ellenzéknek módjában áll a *technikai obstrukció* fegyvereinek igénybevételeivel tölteni az időt, másrészt pedig azt mondta az obstrukció egyik vezére, mikor a tervről értesült:

— Ha ezt megcsinálják, a szónokaink majd úgy tesznek, hogy felolvassák a bibliát, meg regényeket, meg régi újságcikkeket. Ezt senkisésem gátohatja meg. Mindenki azt beszélhet, amit akar!

(A béke terve.) Szóval: eredményt csak az szülhet, ha teljesítik a nemzeti követeléseket. Csakhogy erről ma még szó sincs. Azok a hírek, hogy az ellenzékkel tárgyalások folynak, nem felelnek meg a valóságnak. Legfőbb arról lehet szó, hogy egyes kormánypárti képviselők iparkodnak kikutatni, hogy az ellenzéken milyen a hangulat és hogy az obstrukciót mily föltételek mellett sikerülne leszerelhetni.

Azt a tervet, hogy a kormánypárt egy tagja határozati javaslatot terjesszen elő, amely javaslatot aztán az egész Ház elfogadná, a kormánypárt nagy része tetszéssel fogadta. De azt mondják, hogy *Khuen-Héderváry ilyen megoldásba nem akar belemenni*. Neki tudniillik az az álláspontja, hogy nem dezavualhatja magát a saját pártjával. Minthogy ugyanis kijelentette, hogy Szóll programját a magáévá teszi, úgy vélekedik, hogy a Ház ezt a kijelentést komolyan veheti és fölösleges, hogy külön határozati javaslattal utasítsák őt arra, amit már ugyis megígért.

Melehet, hogy Khuen-Héderváry kelően formulázva terjeszti majd elő, hogy mit hajlandó megadni a katonai követelések kérdésében, de az ellenzék nagyobb biztosítékot látna abban, ha az egész Ház elfogadna egy rezolúciót, mely utasítja a kormányt, hogy az Apponyi-féle memorandum tiz pontjában foglalt követeléseket, a magyar tisztok áthelyezését és a katonai bírások ügyében a magyar nyelv behozatalát meghatározott biztos időre valósítsa meg.

E héten el fog dőlni ez a kérdés. Lehet, hogy azt a formát választják, hogy a pártközi konferencián Khuen-Héderváry fogja előterjeszteni, hogy mit valósít meg

a követelésekből és ha, amennyiben az ellenzék elfogadja az előterjesztéseit, fogja megformulálni a határozati javaslatot is, melyet aztán a szabadelvűpárt egy tagja terjesztene a Ház plénuma elé.

Holnap *Sebess Dénes* és *Hellebronth Géza*, esetleg *Makkai Zsiga* fognak beszélni. Tervben volt, hogy a kormánypárt részéről is felszólalnak többen, így *Mandel Pál* és *Rohonyi Gyula*, de ezek a miniszterelnök kivánságára elállottak ettől a szándékuktól.

Apponyi azonban mindenesetre fog még reflektálni azokra a beszédekre, melyek az ő kijelentéseivel foglalkoztak.

SPORT.

+ **Huszárok lóversenye.** Az aradi Hadik-huszárok idei lóversenyüket *augusztus hó 4-én*, kedden tartják meg, ugyanazon a versenypályán, ahol a múlt években is rendezték: a Gutzjahr-puszta tarlóin. A verseny, melyre az ezred tisztikara meghívókkal hívja meg vendégeit, délután 3 órákor kezdődik. A verseny napján este 9 órákor a Központi Szálló-ban vacsora lesz.

Gyilkosság a vonaton.

(A bészállás telvaj.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 27.

A szegedi rendező-pályaudvar és a Tisza-teherpályaudvar között az elmúlt éjjel vakmerő és szinte páratlan merényletet követett el egy eddigelő ismeretlen paraszt ember egy vasúti fékező ellen. A merénylő valahogyan a tehervonatra került, ahol a hordószállítmányokat akarta megdézsmálni. Gaztettét idejekorán észrevette a fékező, mire a vasút tolvaja kegyetlen bosszút állt a kötelességét teljesítő fékezőn. A némileg homályos bűntényről alábbi tudósításunk számol be.

A rendező-pályaudvarról ma virradóra 1 óra 10 perckor indították utnak a 3915, számú tehervonatot. A gőzgépet Polgár István vezette kivüle a vonaton volt *Mirkovics János* fékező és *Vönekői István* kocsi-rendező. A kocsikban számos üres boroshordó volt elhelyezve. Egy-egy hordó értéke 60—70 korona. A teherkocsikat a Tisza-pályaudvarba kellett vontatni.

— Alig indult meg a vonat, *Mirkovics* fékező az egyik őrháznál azt látta, hogy arról a kocsi-ról, melynek fék bódéjában ült, valaki egy hordót gurít le a töltésre. Azonnal sipjelt adott a vonat megállítására. Azután Polgárral és Vönekivel az éjszakai sötétségben kutatták az ismeretlen embert. A keresgélés sikertelen volt. A vonatot ismét utnak indították. Előbb jelentették a rejtélyes hordógurítást Halmi szolgálatot tevő tisztviselőnek, aki azt mondta, majd reggel intézkedni fog.

Néhány perc múlva a gépész *éles sikoltást hallott*. Nyomban megállította a vonatot és a kocsi-rendezővel együtt leszállt. Lámpásokkal végigjárták a kocsikot. Az egyikben *Mirkovics* fékezőt eszméletlenül vérében találták. A fején nagy seb tátongott, inge és blúza le volt szaggatva. Nyakán fojtogatás nyomai látszottak. A fékező csak ennyit tudott mondani:

— *A gatyás ember* . . .

A súlyosan sérült embert lakására szállították, ahol csakhamar megjelent a kerületi orvos és a rendőrbiztos. A fékezőt nem lehetett kihallgatni. Az orvos konstatálta, hogy a sérülés nem életveszélyes, de a betegnek a kiállott izgalmak folytán idegrohamai vannak.

Ma kora reggel megindult a nyomozás. A tettesről csak annyit tud a rendőrség, hogy alsóvárosi paraszt ember. A legurított 700 literes hordót megtalálták a fűfa-sumárok között. Annyit megállapítottak, hogy a hordótolvaj a rendező-pályaudvaron surrant föl a vonatra, majd a vonat első megállítása után leszállott. Mikor másodizben indult el a vonat, ismét fölgrott, hogy a fékezőt-leüsse.

A kadét öngyilkossága.

(Unokabocsca után a nagybácsi.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 27.

A kadétot *Tanaczkovics Tivadarnak* hívták, negyedéves volt, s ha megkérdezték tőle, hogy mikor avatják már föl hadnagygyá, föllált, tisztelgett:

— Augusztus tizenhétadikán, ő felsége születése napján.

Tehát nem egészen négy hét múlva.

Hosszu, nyurga fiu volt, pelyhedző szőke bajuszkával, s a haja is szőke, és a szeme tiszta, világos és kék. *Tanaczkovics Tivadar* szerelmes volt, talán egy *Annácska* nevű leányba, aki szegény leány, az apja valószínűleg irattárnok, és még csak álmodozni sem lehet arról, hogy majdan a kaució, istenem, előkerüljön. Így hát *Annácska* sohasem lehet az övé. *Tanaczkovics Tivadar* rákönyökölt az asztalra, és rettenetes szomorúság fogta el, mikor ezt elgondolta.

— Az a komisz, istenverte pénz! — Es öklével rácsapott az asztalra. Majdnem sirva fakadt, ahogy átérezte rettenetes tehetetlenségét. Hogy az ember már ilyen fiatalon megakadjon a komisz, becsstelen pénz okán . . . — gondolta magában. — Es aztán hozzátette:

— Kétségbeejtő! Kétségbeejtő!

Nagy léptekkel végigméregette a szobát. Meg-megállt, odaállt az ablakhoz. A kis utcára leszállt a nyári este csöndje. Párocskák simultak egymáshoz. Minden ember kettesével járt. Minden férfi oldalán egy nőcske ment. Szőke, vagy fekete, szép, vagy csunya, de — nő. *Tanaczkovics Tivadar* válla megborzongott. *Annácska* nem lesz az övé.

Es egyszerre szűknek érezte a szobát. A levegő fojtogatta, a butorok táncolni kezdtek, — kimenni innen, ki, ki, külömben mindjárt megfullad. Fölcsapta a sapkáját, fölötötte bajonettjét, rohant.

Aztán inni kezdett, és lumpolni. Hát mit csináljon, mikor olyan vigasztalan az élet. Még ezt se, az ember még csak ne is igyék? Hogyan viselje el akkor a bánatát. Néhány nagyon vig éjszaka következett. Bezuzott tükrök, kávéházi asztalok tetején eljáró táncok, dülöngözések, és így tovább. Es mikor a hüvös, józanító hajnalokon valamelyik jószívű társa hazakisérte, és megkérdezte tőle:

— *Tanaczkovics Tivadar*, izé, a pénz, honnan, — honnan van? Hogy bírod ezt tovább? Miből? — a fiu tétován dadogta:

— Majd ad a zsidó. Ujjé, ad a zsidó . . .

A zsidó! Hogyne adna kölcsönt *Tanaczkovics Tivadarnak*. Uri fiu, hogyne adna. Tiszt lesz, a tisztnek ki kell fizetnie az adósságát. Ezenfelül van a kadét urnak Ujvidéken egy nagybátyja, kereskedő, nagyon jómódu, az csak nem hagyja elveszni az öcscsét! A zsidó jött, és sunyi tisztelet hangján mondta:

— Nagyságos kadét ur, kell pénz?

A mulatozások tehát tovább folytak, napnap után, minden éjjel, szakadatlanul. Egészen addig, amíg elérkezett a lejárat napja, s a zsidó újra jelentkezett a pénzért. *Tanaczkovics Tivadar* mehökkent. Erre nem is gondolt. A

toroka összeszorult; ebből baj lesz. Remegő kezét rátette a zsidó vállára:

— Bácsikám, izé, magáról meg is feledkeztem. Ejnye, ejnye, ördög vitte volna el, mit lehetne itt csinálni?

— Fizetni, — hangzott mosolyogva a válasz.

— Persze, persze, — hagyta rá a kadét. — Hát izé, bácsikám, várni kell két-három napig, amíg írok a nagybátyámnak, Ujvidékre. Tudja, ő kereskedő, jómódu... Majd írok neki.

— Jó. Hát három nap múlva újra eljövök. A kadét egy óra hosszat hevert a pamlagon és sötét gondolatai voltak. Aztán fölpatant, leült az asztala elé és levelet írt, Ujvidékre. Mindent elmondott a nagybátyjának. Lumpolt, adósságot csinált, rettenetes bajban van, fizetnie kell. Bolondság volt, többet nem teszi. Csak most az egyszer segítsen rajta a nagybácsi.

A levelet föladta és harmadnapra megjött a válasz. Hosszu levél volt. Sok-sok prédikáció, sok-sok lecke, haragos, dühös hangú dorgálás, és végül az a kijelentés, hogy pénz — nincs! Aki adósságot csinál, az fizessen! Így indul neki a pályájának!

A kadét leült. Megsimogatta a homlokát. Most mi lesz? A zsidó jönni fog, lármázik. Már jött is. De nem lármázott. Egész csöndesen mondta:

— Megteszem a jelentést. — És ezzel elment.

A kadét arca vérvörös volt. A zsidó — nem tréfál, jelentést tesz. A szíve vesztül kalapált, látta az iskola-parancsnokot, amint ordítva leszidja, látta a tiszteket, amint végigmérik, a társait, akik nem fogadják a köszönését. És augusztus 18-ikán, ő felsége születése napján, az iskola udvarán mindenkit föl fognak avatni, csak őt nem, csak ő méltatlan a felség kardbojtjára. A homloka égett, mint a katalan, a lélegzete nehéz volt. — most mit tegyen?

Bezárkózott a szobájába. Estig ott ült az asztal előtt, a térde közé szorított kezekkel, tágrameresztett szemmel. Este pedig föllált az asztaltól, indult a szekrénye felé. Ott megállt, kihuzott egy fényképet, azt hosszan nézte.

— Annácska, — sugta csöndesen.

Aztán föbelőtte magát.

Es harmadnapra Ujvidéken csattant el egy pisztoly. A nagybácsi is megölte magát.

Igy jelentik az esetet Zimonyból.

MULATSÁGOK

(=) Anna-bál. Az ujszentannai fiatalság szombatán Weger Béla vendéglőjének termelében zártkörű Anna-bálat rendezett, mely igen jól sikerült. A zenét Nagy Károly aradi cigányzenekara szolgáltatta. A mulatságon jelen voltak a következő hölgyek:

Asszonyok: Adelmann Károlyné, Adelmann Józsefné, Barna Lajosné (Pankota), Bleizeffer Józsefné és Antalné, Csaballa N.-né (Arad), özv. Eich Jánosné, Fritz Lajosné (Zaránd), Gobiliák Istvánné (Világos), Hillier Jakabné, Hacker Jakabné, Henny Sándorné, Hübner Ferencné, Kleindl Józsefné (Berza), Mencer Ferencné (Temesvár), Princzinger Mihályné, Rauchsauer Nándorné, Schlezinger N.-né (Kovaszinc), Scherer Viktorné, Stieger Ferencné, özv. Tóthné (Pankota), Weger Béláné, Zászló Mózesné, Zucker Ferencné, Zimmermann Adámné.

Leányok: Adelmann Olga, Adelmann Róza, Baum Nina (Arad), Böhm Rezsín, Bérczi Etelka, Bleizeffer Anna, Csaballa Emma (Arad), Csuma Margit (Buttyin), Eich Mariska, Farkas Tini (Halas), Fritz Irén (Zaránd), Hönigesz Valéria, Hacker Eszti, Hillier Irma, Hübner Vilma, Kleindl Mariska (Borosjenő), Kishalmi Margit, Leszl Mariska (Grábac), Landár Klémi (Arad), Pápai Ilona (Arad), Pavovics Margit, Pasztercsák Ilona, Schlezinger Célia (Kovaszinc), Scherer Paula, Stieger Mariska, Zucker Gizella (Garahonc), Zimmermann Román és Jolán.

Masirozás a halálba.

(A bileki katonapannatulás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 27.

Elrémítők azok a részletek, a mik a Trebinje és Bilek közt tartott menetgyakorlatról érkeznek. Ma már az egész világsajtó foglalozik a halálos háborusdival, s senkisémet talál mentő okot, a mi a katonai körök borzalmas kegyetlenségét enyhíthetné. Csak a hadügyminiszterium próbálkozik védekezni. Megírja, hogy mindazt a könnyebbséget megadták a katonáknak, a miket a Dienst-Regiment megenged: levetették a nyakkendőiket, — nem kellett betartaniok a lépést, beszélgethettek, sőt — énekelhettek is! — Ebből azonban legfeljebb is csak az következhetik, hogy az elpusztult magyar fiúk nyakkendő nélkül s beszélgetve mehettek a halálba.

A bileki katasztrófáról egyébként ma a következő újabb híreket közlik:

(A trebinjel ezred.)

A 12. gyalogezrednek Komáromban van a hadkiegészítő kerülete. Az ezred törzse s három zászlóalja Trebinjében állomásozik. Az ezred élén telekesi Török István ezredes áll. Zászlóaljparancsnokok: Nedelcu Elnás őrnagy, Langer Richárd őrnagy, Grünzweig von Eichenzieg Albert alezredes és Albrecht Antal őrnagy. Az ezrednek 20 főtisztje, 59 plattas tisztje van. A legénység sötétbarna hajtókát visel. Az ezred tulajdonosa Schmidt Móríc tábornoszernagy. Néhány évvel ezelőtt az ezred Bécsben állomásozott.

A 12. gyalogezred Trebinjében állomásozó legénységének nagy része komáromi fiukból áll. Éppen ezért a rettenetes hír Komáromban keltette a legnagyobb megdöbbenést. A lent lévő katonák családjai kinos aggodalommal várják az áldozatok neveinek közzétételét. Napjában többször fölkeresik a térparancsnokságot és izgatottan érdeklődnek az újabb hírek felől. De eddig hivatalos értesítés nem érkezett. Ellenben jött Trebinjéből egy képes-levelezőlap, a melyben a 12. gyalogezred egy ott állomásozó kapitánya, ezredének Komáromban állomásozó tisztársainak írt. És ezen a képes levelezőlapon a kapitány megerősíti a gyászos hírt. Azt írja, hogy e hónap 17-én indultak el Trebinjéből. Menetközben érte őket az irtózatoss hőség. A hőmérő 53 fok Celsiusot mutatott. S még mielőtt az összpontosítási helyre jutottak volna — menetközben — tizenöt ember napszúrás következtében meghalt. Végül tudatja, hogy temetésre készülnek s hogy legközelebbi levelében részletesen megírja a történeteket.

A komáromi tisztek nyíltan beszélnek a dolgról. Akik állomásoztak már Trebinjében, jól tudják, hogy e vidéken a gyakorlatok a rendesnél is jóval nagyobb fáradtsággal járnak. Trebinje környéke ugyanis hegyes-völgyes vidék és igen változó az időjárása. Egymás mellett levő helységekből a hőmérő nagy különbséget mutat. Hűvös és forró helyek egymást váltják föl. E rendkívüli körülmény miatt az összes csapatokat meleg ruhával is ellátják s az így megszapordott teherrel a gyakorlatozás óriási nehézségekkel jár.

A komáromi térparancsnokság percre percre várja a hivatalos értesítést és az áldozatok neveit. Azzal okolják meg a késedelmes értesítést, hogy a csapatokat menetközben érte a szerencsétlenség s valószínűleg nincs a közelben postahivatal, mely rögtön továbbíthatta volna az értesítést.

(Egy szemtanú levele.)

A rettenetes katasztrófa egyik szemtanúja, aki mint közkatona a 12. gyalogezred trebin-

jel zászlóaljához vonult be hadgyakorlatra, Budapestben lakó bátyjának így írja meg tapasztalatait:

Majd az életem ment rá a gyakorlatra. Talán olvastad a lapokban, hogy 20-án milyen gyakorlatot végeztünk Trebinje felé. A 69. 32. és 55. gyalogezredek egy egy zászlóalja Bilekből indult el és a 12. ezredparancsnok komandója mellett összeütközött a trebinjeiekkel. Síralsamasan érkezünk haza. A 12. ezredből huszonegy legény meghalt, kilenc megöregült, huszonhét súlyosan megbetegedett. Ez utóbbiak állapota életveszélyes. Ezekon kívül még ötvenhét fekvő beteg van, akik azonban valószínűleg élethez maradnak. Az orvos véleménye szerint ezek sem fognak teljesen fölépülni. Szívbaaj, vagy egyéb betegség egész életükön át gyötrőni fogja őket. En is oly rosszul éreztem magam, hogy huszonegy órán keresztül eszméletlen állapotban fekvőtem. Képzeld el, hogy mily síralsamas és fájdalmas volt elhullott bajtársaink temetése. Tizenötöt egy közös sírba fektettek — azt hittem, hogy meghasad a szívem.

Mint értesülünk, Visontai Soma országgyűlési képviselő a keddi ülésben sürgős interpellációt intéz a kormányhoz a boszniai áldozatok ügyében. Ma este — mint egy újabb távirat jelenti — husz függetlenségi képviselő vacsorázott a „Fehér ló”-ban. A bileki katasztrófáról beszélgetve, ha'ározatba ment, hogy ezt a dolgot holnap a képviselőházban napirend előtt szóvá teszik.

Meg is állapotok mindjárt, hogy holnap a napirend előtt Nessi Pál, Visontai Soma, Polónyi Géza és Kaas Ivor báró fognak felszólalni.

Nessi Pál a honvédelmi kormányt erősen meg fogja támadni és azt fogja indítványozni, hogy a képviselőház a gyász jeléül függessze fel erre a napra ülését.

(A hivatalos jelentés.)

Komáromból táviratozzák, hogy a bileki katonai szerencsétlenségről ma érkezett meg a hadkiegészítő parancsnoksághoz az ezredparancsnokság hivatalos jelentése.

A hivatalos jelentés szerint a 12-ik gyalogezred 18-án indult el Trebinjéből Bodistye főhadiszállás felé. Utközben az ezred gyakorlatozott. Három napra volt tervezve az egész menetelés. Az első napon 29, a másodikon 40 és a harmadikon 33 kilométert kellett volna megtennie az ezrednek.

Indulás előtt a csapatokat bőven ellátták vízzel és ezenkívül hordókban is vittek vizet minden század után. A menetelés minden nap 8-tól 6-ig tartott.

Az indulás napján Bielekhez közel 53 fokos meleg lepte meg az ezredet.

A legénység teljes felszerelésben volt s az abnormis időjárás miatt a sorból sok katona kidőlt. Első nap 15 halott volt. A halottak a következők: Horváth Antal, Gajdos Gusztáv, Hovicska Imre, Pecser József, Kossa János, Bulka János, Raduha György, Paulovics Mihály, Baumann Mihály, Hatky Gusztáv, Wilhelm János, Kaszás János, Buday Mihály, Zelenák András és Uhrík József.

Eddig a hivatalos jelentés, melyből legérdekesebb a névsor. Látnivaló ebből, hogy ennek a nagyszabású brutalitásnak csupán magyar fiú esett áldozatul. Nem csoda tehát, ha a vitéz ezredes nem sajnálta a szegény inegő bakákat.

Bécsből táviratozzák, hogy a király megdöbbenéssel értesült a bileki katasztrófáról és a legszigorúbb vizsgálatot rendelte el.

TANÜGY.

(—) Athelyezett tanár. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter áthelyezte Arányi Gyula lippei állami polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségben a breznóbányai állami polgári iskolához.

A bibornok civilben.

(Egy pápajelölt kalandja.)

Arad, július 27.

A pápajelöltek egyike, Mathieu angersi bibornokékról kedves anekdotát mesélnek.

Az 1900 iki párisi kiállítást megakartta tekinteni a bibornok is, de sehogy sem tudta magát elhatározni arra, hogy miként láthassa a kiállítást anélkül, hogy ne legyen kitéve örökös zaklatásoknak és megbámultatásoknak. A nagy méltóság olykor igen terhes, néha valósággal kellemetlen, ha tudniillik bibornok az ember s mint ilyen minden léptekor hódoló üdvözléseket legyen képtelen fogadni. Az angersi eminencia végre úgy oldotta meg a talányt, hogy teljesen átöltözött civilnek s ebben az inkognitóban csakugyan nem is tűnt fel senkinek, járhatott, kelhetett, amerre kedve tartotta, senki még csak meg sem fordult utána.

Az első napon gyönyörűen ment minden, de a mikor másnap a bibornok ismét kiment a kiállításra, észrevette, hogy egy ember mindig a nyomában van. Bármerre ment, a kellemetlen ember állandóan hol előtte, hol mögötte járt, tiszter is fürkészőleg a bibornok arcát tanulmányozta. A dolog kezdett bosszantóvá válni s a bibornok, hogy véget vessen az üldözöttségnek, bérkocsiba ült és a szállójába vitette magát. De amint kiszállt a bérkocsiból, majd elhült: egy másik bérkocsin vágatva jött utána az üldözője és megállította a bibornokot a szálló kapujában.

— Bocsánat, uram, szabad a papirjait kérnem?

— A papirjaimat? Mi szüksége arra önnek és kicsoda ön? — kérdezte a bibornok.

Az üldöző felbillentette a kabátja szárnyát s látni engedte a titkos rendőrök jelvényét.

— A törvény nevében kérem az iratait!

— Nem mutatom meg... sajnálom — kötekedett a bibornok.

— Akkor letartóztatom önt!

— De miért?

— Mert ön anarchista. Arcképét megküldték Olaszországból a rendőrségnek.

De már ekkor felfedte az inkognitóját a bibornok, mire a detektiven volt a bámulat sora.

— Ezer bocsánat, Eminence... ha sejtettem volna... de ilyen polgári ruhában... és borotvált arca valóban hasonlít... ugyan kérem, bocsásson meg.

— Ön csak a kötelességét teljesítette! — felelte a bibornok mosolyogva és immár nyugodtan mehetett vissza a kiállításra.

A szálló előtti jelenetet természetesen sok kíváncsi nézte végig s így aztán a lapokba került a dolog. Kommentálták az esetet és folyt a tinta a bibornok civilruhájáról. Némely lap hangsúlyozta, hogy a bibornok illetlenséget követett el, amikor polgári öltönyben járt... csak nem akart kalandokat hajszolni Párisban?!

Amikor a bibornok visszautazott a rezidenciájába, a vonaton — természetesen még egyre civilben — szóba ereszkedett egy plébánossal, aki nem ismerte a bibornokot.

— Mit szólnak önök, papok a bibornokukhoz? — kérdezte a bibornok.

— Hát... furcsa, felelte a plébános; — de tetszik tudni, én nem nehezteltem a bibornok urra. Elvégre ő is csak ember... én különben mindig civilben megyek Párisba szórakozni.

Szerencsétlenség a lelencháznál.

(A ledőlt kémény.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 27.

Az aradi új lelencház építésénél ma ismét szerencsétlenség történt; a második az építés megkezdése óta. A jó multkor egy munkás saját vigyázatlansága következtében leesett az épület faláról s súlyos zuzódásokat szenvedett, ma pedig ledőlt egy három méter magas kémény s maga alá temette azt a napszámosnót, aki abban a pillanatban éppen a kémény aljánál a fal mellett állt.

A szerencsétlenség részletei a következők:

Az új lelencház építésének kőműves munkája már befejezéshez közeledik. Már csak a tetőmunkák vannak hátra, az egyik melléképületnek pedig ma készítették el a menyezetét, amely Rabitz-munka. Opletán János kőműves-segéd végezte ez a munkát a „beteg pavillonjában”. A Rabitz menyezetet az épület falához kötik meg s Opletán a menyezet vázának egyik kapcsát a kémény aljába akarta beilleszteni.

A kémény az épület padlása fölött három méternyire nyult föl s miután az épület tetőzete még nincs készen, a karcsu kürtő szabadon, oldal-támaszték nélkül állott az épület oldalfalán. Délután háromnegyed hat óra tájban a kémény a ház magas faláról hirtelen lezuhant. A három méter hosszú kémény óriási erővel esett le a magas falról s utjában egy fenyőfa-gerendát, amelyre ráesett, kettétört.

A fal mellett állott ugyanekkor Batkai Ilo- na 46 éves napszámosnó, akinek testi épsége a szerencsétlenség áldozatául esett. A napszámos asszony munkaközben nem vette észre, hogy feje fölött veszedelem közeledik, csak a gerendatörés zajára lett figyelmes; ekkor azonban a téglatömeg olyan közel volt hozzá, hogy félre ugrani nem volt ideje.

A lezuhant kéményt elütötte Batkai Ilonát, aki fején súlyos sérüléseket szenvedett, jobb láb-szárát pedig eltörte. A rendőrséget telefon útján hívták ki a szerencsétlenséghez, Tisch Mór dr. főorvos, Herling Gyula mérnök és Kovács Antal rendőrhadnagy mentek ki s a sérült asszonyt mentőkocsin a kórházba vitetvén, nyomban megtartották a helyszíni vizsgálatot.

A szemlén a szerencsétlenség okát abban állapították meg, hogy a Rabitz-menyezetet készítő kőműves, mikor a menyezet vázát a falhoz erősítette, a kémény alapját túlságosan kivajta s ennek következtében a magas emelvény eldőlt. A rendőrség egyébként annak megállapítása végett, hogy kit terhel személyes felelősség a szerencsétlenség megtörténte miatt, folytatja a vizsgálatot. A súlyosan sérült asszonyt a kórházban ápolják.

HIREK.

— Gyászmise a pápáért. Az aradi vár-templomban holnap, kedden délelőtt kilenc órakor a pápa halála alkalmából ünnepi gyászmisét tartanak, melyen az egész helyőrség tisztikara részt vesz.

— Koburg Lujza adósságai. Brüsszelből jelentik, hogy érdekes fordulat állt be Koburg Lujza ügyében. Két új keresetet nyújtottak be a törvényszékhez a hercegnő hitelezői. Az egyiket dr. Jung ügyvéd nyújtotta be egy bécsi dívatceg nevében, a melynek 150,000 frank követelése van. A másik követelés 200,000 frankról szól és tizenegy francia kereskedő nevében terjesztette be Janson ügyvéd. Mindkét kere-

set sürgős tárgyalást kér. A hitelezők hallani sem akarnak egyezkedésről. Ami ennek a két kere etnek szenzációs jelleget ad, az abból áll, hogy a hitelezők követelik, hogy törvény elé idézzék Lipót belga királyt, Koburg Fülöp herceget, gróf Lónyay Elemért és nejét Stefánia főhercegnőt, Koburg Klementin hercegnőt és Lujza hercegnő gyámját, dr. Feistmantelt, az alsó-ausztriai ügyvédi kamara elnökét. Brüsszelben ez a kereset nagy feltűnést kelt.

— Az új közös pénzügyminiszter. A király báró Burrian Istvánt, a magyar-osztrák monarchia athéni nagykövetét közös pénzügyminiszterre és Bosznia-Hercegovina kormányzójává nevezte ki. Burrian július 29-én teszi le az esküt ő felsége kezébe. Báró Burrian István magyar születésű ember; mintegy 53 éves. Pályáját mint a bécsi keleti akadémia növendéke diplomáciai szolgálatban kezdte; különböző keleti államokban konzulátusoknál és követségeknél működött; egy darabig a közös pénzügyminiszteriumban hivataloskodott is; első önálló szerepléshez Szófiában jutott, hol diplomáciai ügynök volt; majd müncheni és legutóbb athéni követ lett. A Keletet mindenestre ismeri és beszél több szláv nyelvet. Akik ismerik, szorgalmas, buzgó embernek mondják; általában jó hírnévnek örvend és már ifju korában nagy reményeket fűztek pályájához. Ezek a remények nem csaltak, ami neki bizonyára kellemes. Hogy kinevezése mit jelent Magyarországnak, azt a jelen pillanatban lehetetlen megítélni. A Magyarországon élő Burrianok német származásúak és nevük dacára kivétel nélkül lelkes magyar hazafiak. Burrian István báró, az új kormányzó 1895-ben vette el Fejérváry Géza bárónak Olga nevű leányát. A báróságot 1900-ban nyerte el.

— A jászberényiek Apponyinál. Jászberény választókerületének 85 tagu küldöttsége kereste fel ma gróf Apponyi Albertet, hogy legutóbbi beszéde alkalmából üdvözlje. Apponyi a küldöttséget délelőtt tíz órakor fogadta a szabadalvú pártkörben. A küldöttség nevében Bathó János királyi közjegyző, a jászberényi szabadalvú párt elnöke tolmácsolta a jászberényiek üdvözlését. Déli 12 órakor Apponyi barátságos lakomát adott a küldöttség tiszteletére a Hungáriában. A lakomán több képviselő is részt vett.

— Miniszterek utazása. Zsolnáról jelentik: Láng Lajos és Darányi Ignác miniszterek, kik szombaton éjjelkor a budapest-berlini gyorsvonattal ideérkeztek, ma délelőtt megtekintették a zsolnai iparkiállítását. Láng Lajos miniszter a legnagyobb megelégedéssel fejezte ki a kiállítás vezetőségének a kiállítás szépségén. Darányi miniszter pedig Láng Lajosnak gratulált és kijelentette, hogy ritkán látott ily szép vidéki kiállítást, a melyet Láng Lajos miniszter egyik nagy vívmányának tekinthet. A miniszterek ezután az árvíz által okozott kárt tekintették meg. A kár legnagyobb részt már nem látszik, de azért maradt még itt ott nyoma. A kiállítás területe hegyek, fenyvesek, virágok között gyönyörű látvány. Darányi miniszter ismételtén kifejezte csodálkozását a természet mesés pompáján. A miniszterek jelentést tettek magunknak az árvíz okozta károkról és megígérték, hogy az állam újabb segítséget nyújt a kiállításnak. — Trencsénből jelentik: Láng Lajos és Darányi Ignác miniszterek külön vonattal Zsolnáról ma ideérkeztek. A miniszterek utközben kiszálltak az egyes községekben és megtekintették az árvíz által okozott kárt és meghallgatták a károsultak jelentését. A miniszterek Trencsénben megebédelve kocsin tovább utaztak Bohuszlavicig. Az utba eső községekben ki ki szállottak és megtekintették az árvíz okozta kárt. A miniszterek Bohuszlavicból Pöstyénbe meának.

— Az új miniszterelnök — cégtag. Vukovarról írják, hogy az ottani járásbíróság cégjegyzékébe ma bevezettek egy új céget, mely a következő címet viseli: *Khuen gróf uradalmi műmalmá Nustarban*. Az új cég egyik beltagjaként *Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök* s a másik beltagként öccse, *Khuen-Héderváry Henrik gróf* szerepel.

— Nagy vasuti szerencsétlenség Angliában. Glasgowból táviratozzák, hogy a *st-enochi* vasuti állomáson ma nagy vasuti szerencsétlenség történt, melynek hat emberélet esett áldozatul s ezenkívül számos utas megsebesült. Egy későbbi távirat szerint a vasuti szerencsétlenségnek tizenhárom halottja és 20 sebesültje van. Két vasuti kocsi összezúzódott. A vonaton sok kiránduló volt.

— A belügyminiszter és a közigazgatási tisztviselők. A belügyminiszter most egy rendeletet bocsátott ki, melyben eltiltja a közigazgatási tisztviselőknek a díjért való mellékfoglalkozást. A rendelet kivételt tesz a vármegyei tiszti ügyészszel, a vármegyei levéltárnokkal, a központi bírókkal s a községi jegyzőkkel, kiknek bizonyos korlátok közt megengedi a díjért való mellékfoglalkozás üzését.

— Anna-napi bucsu Radnán. Szent-Anna napján, mely tegnap, vasárnap volt, a temesváriak rendszerint zárandokolva mennek Radnára a boldogságos szűz oltára elé a vallásosság és kegyelet adóját leróni. Mintegy háromezren voltak e napon Radnán Temesvárról, kik részint kocsin, részint vasuton, vagy gyalog tették meg az utat, hogy ájtatosságoknak eleget tegyenek. Az esős időjárás nem igen kedvezett a bucsusoknak, de azért a bucsu mit sem veszített a szokásos élénkségből. A legközelebbi nagy bucsu augusztus 15-én, Nagy-Boldogasszony napján lesz, melyen rendszerint sokan vesznek részt a távoli vidék községeinek lakossága közül.

— A posta a rendőrség szolgálatában. A pétervári postapalota első emeletén külön helyiség van, a hol a gyanus leveleket és csomagokat fölbontják és megvizsgálják. Három osztálya van ennek az ugynevezett *cabinet-noir*-nak. Az első osztály *Beutskij* vezetésével a külföldről érkezett, a második osztály *Dragunov* vezetésével a belföldi leveleket, a harmadik osztály *Fabr* vezetésével az egyéb küldeményeket vizsgálja meg. Számos hivatalnok dolgozik az osztályokban. A leveleket vékony fapálcikával ügyesen fölbontják a finom arab gumival újra leragasztják. Ha nincs semmi gyanus a levelekben, kézbesítik, ha ellenben gyanus a tartalmuk, átadják a rendőrségnek, vagy a csendőrségnek, hogy a levelek íróját tártóztassa fe. A múlt évben negyvennégyezer levelet bontottak föl. A vizsgálatot tavaly óta megszigorították. Még a nyílt levelezőlapokat is elolvassák, mert az utóbbi időben több miniszter kapott gyalázó kártyát. Egy karkovi lap, mint kurlózumot említi a következő esetet: A poltavai kormányzásban levél érkezett Bécsből egy falusi tanítónak. Egy barátja írta, a ki most az osztrák császárvárosban időzik. A levél gyanus volt s a rendőrség fölbontotta. Csupa ártatlan értesítés volt benne, a mire megmutatták a levelet a tanítónak ezzel a megjegyzéssel:

— Sehogy sem illik egy orosz nőnek az, hogy külföldről levelet kapjon. Ezt a levelet most elolvashatja, de nem viheti magával.

A pétervári postán vastag könyvben föl van jegyezve azoknak a neve, a kiknek leveleit okvetetlen át kell vizsgálni; azonkívül van ott egy lista, a mely azoknak a névsorát tartalmazza, a kiknek leveleit nem szabad visszatartani.

— Hirtelem elhunyt ezredes. *Besztercén*, mint tudósítónk írja, halva találták ma reggel *Kautny Ernő* csász. és kir. nyugalmazott ezredes. Szobájában, ágya előtt roskadt össze. A vizsgálat megállapította, hogy lefekvés előtt gyertyát akart gyújtani s e közben szívészélvétel érte, amely rögtön kioltotta életét.

— A legnagyobb kényelem. A Dunántul egyik földbirtokosa vendégül látott mostanában egy budapesti hirlapírót a kastélyában. A házigazda nagyon eldicsekedett a vendégének, hogy milyen nagy nála a kényelem. Valóban, a szobákat oly keleti pompával rendezte be a nábob, hogy az embernek jóformán csak a kezét kellett kinyújtania s mindent megkapott, amire csak szüksége volt. A házigazda egyik emeleti terem előnyeit magyarázta a zsurnalistának:

— Látja, ha ezt a gombot megnyomom, akkor ez az asztalka szétnyílik, s cognac, likőr, dohánykészlet áll előttünk. Itt van egy miniatűr lift, ezen szállítják föl a postát; ez meg ime egy kis helyi telefon. A fali szekrényben kézi patika van. Ez az asztal meg biliárdá alakítható át. De látja ez a legpraktikusabb ilyenkor nyáron, folytatta a milliomos. Ha ezt a billentyűt leszorítom, akkor ez a tapéta, amelyet alig vesz észre, szétnyílik s begördül egy elegáns fürdőkád, vízzel telve. Ha úgy tetszik, rögtön használhatja is. Az ilyen nagy melegben jól esik a hideg fürdő. Csak vetkőzzék le bátran s ugorják bele.

Az újságíró nem nagyon ellenkezett. A házigazda megnyomta a billentyűt, az ajtó kinyílt s a kád begördült, de nem üresen, — mert történetesen épp ekkor a kastély bájos, fiatal urnője keresett üdülést a friss vízben, a nap égető heve ellen... A dolog vége: sikoly, ájulás, káromkodás, gyors és bucsuzástalan távozás.

— Az államvasuti munkások mozgalma. Az államvasuti munkások ma délelőtt Budapesten az Ujvárosháza közgyűlési termében gyűlést tartottak, a melyen helyzetük javításáról tárgyaltak. A résztvevők zsufolásig megtöltötték a termet. Megjelent hat vidéki város kiküldöttje is, tiz város munkásai pedig levélben jelentették be csatlakozásukat. A gyűlésre, a melyet *Teszárse Károly*, a „Magyarországi szakszervezett tanácsának“ elnöke vezetett, meghívták *Vázsonyi Vilmos* és *Barabás Béla* országgyűlési képviselőket; *Vázsonyi* meg is jelent és beszédet mondott.

Az előadó *Bokányi Dezső* szociálista vezér volt. Elmondta, hogy a mozgalmat azért vette kezébe a szaktanács, hogy maguknak a munkásoknak ne kelljen fölszólalniok s elkerüljék az ebből eredő kellemetlenséget. Hét esztendő óta sürgetik a munkások a nyugdíjgyűjtőre jutását, de mindeddig csak biztatást kaptak, nyugdíjat azonban nem. A mai gyűlésnek az a célja, hogy hivatalos részről határozott feleletet kapjanak a sérelmek orvoslása ügyében. *Bokányi* azután előadta a munkások összes kívánságait, mellőzéseért nem is a minisztert, hanem a hivatalokat teszi felelőssé. Ajánlja, hogy a szaktanács képviselőiből küldetés menjen a kereskedelmi miniszterhez. Ha a miniszter megígéri, hogy a mozgalmat vezető vasuti munkásokat nem fogják megrendszabályozni, akkor a szaktanács átadja a további vezetést a munkásoknak. *Bokányi* beszédét megélték az indítványát elfogadták. Ezután *Vázsonyi Vilmos* szólott a munkásokhoz s jogosnak mondotta a mozgalmukat. Nem politikáról, hanem a szociális viszonyok megjavításáról van szó s ebben a dologban minden körömet köteles az állam meghallgatni, mert a kormány dolga, hogy a szociális kérdések megoldásában előjárjon. Végül *Keleti Lajos* szólott fel.

— Harminchárom leány tűzhalála. Pétervárról jelentik: *Salajevszka* helység határában mezei munkával volt elfoglalva 33 fiatal leány. Minthogy folytonosan ki voltak téve a legények éjjeli támadásainak, arra kérték a tisztartót, hogy éjjelre zárja be őket egy pajtába, amit

ez meg is tett. A legények afölötti dühükben, hogy nem férközhettek a lányokhoz, rájuk gyújtották a pajtát és mind a 33 leány tűzhalált szenvedett. Az állatias legényeket elfogták.

— Sztrájkolók gyűlése Aninán. Táviratilag jelentik nekünk: Tegnap az aninai bányászok gyűlést tartottak, amelyen főleg a munkabér elégtelenségét hangoztatták. 18-as bizottságot küldöttek ki, mely több pontból álló követeléseik iránt fog az igazgatósággal tárgyalni, sztrájkba azonban nem lépnek. A sztrájkoló bűtamunkások folytatják a sztrájkot. Resicán szintén volt munkásgyűlés, melyen azonban nem esett szó az aninai dolgokról. A gyűlések mindkét helyen legnagyobb rendben és nyugalomban folytak le. Az igazgatóság az aninai bányászokkal, miután azok dolgoznak, tárgyalni fog követeléseik iránt.

— Mikor lesz a sorozás. Egyik szegedi lap írja: Ujabb terv szerint augusztus hó végére remélik a sorozás megkezdését. Ebben az esetben valószínűleg úgy segítenek a késedelemről eredt bajon, hogy az egyes hadkiegészítő parancsnokságok területére több katonai bizottságot szerveznek.

— Az aradi cipészsegédek sztrájkja. Az „Aradi cipészek termelő szövetkezetének“ munkásai, keveselven egy pár cipő elkészítéséért járó két korona 60 fillérenyi bért, felmondták a szolgálatot. Husz krajcár béremelést kívántak, miután a megélhetési viszonyok nehezek. — Az iparhatóság békéltető-bizottságot alakított, melybe a következő tízenkét tagot választották: a segédek: *Popovics Tódor*, *Biró Mátyás*, *Dekán József*, *Váhl Lajos*, *Bedő Károly* és *Vágner András* munkásokat, a munkaadók: *Baum Mór*, *Seelinger Andor*, *Koller János*, *Czernóczki Mihály*, *Várhoz László* és *Olár Jusztint*. Ma reggel 9 órára volk kifizűve a tárgyalás, ezt azonban nem tartották meg, mert a segédek képviselői, bár egy fél óra hosszat vártak rájuk, nem jelentek meg.

— Verekedő aratók. Temesvárról táviratozzák: *Zsebely* községben román és német arató munkások a fizetésnél összeverekedtek. A munkások közül három halálosan, négy életveszélyesen megsebesült. A verekedésnek a csendőrök megjelenése vetett véget.

— Gólya a járásbírószágon. Szegeden a királyi járásbírószágon történt az alábbi, éppen nem mindennapi dolog. Két királyhalmi menyecske jelent meg ottan, a kik odahaza a tanyán mindennek elmondták egymást, csak tisztességes asszonyoknak nem. A bíróhoz fordultak, hogy az tegyen igazságot köztük. A járásbíró megkezdte a tárgyalást a mikor az egyik tanu elsápadt, megtántorodott és jajgatni kezdett. Szerencsére volt közelben egy orvos, aki segítségére sietett a beteg asszonynak. Az orvos rögtön kijelentette, hogy a gólya közeledik, s nincs veszteni való idő: a tanut el kell a teremből szállítani. Azonban már későn volt. A bíró félbeszakította a tárgyalást és elmenekült. De alig volt kívül az ajtón, gyermekvisítás hangját hallotta. A gólya megérkezett. A pörlekedő felek egymás nyakába borultak és kibékültek, de egy tanuval több tért vissza Királyhalomra, mint amennyi onnan eljött.

— Öngyilkos ékszerész. Nagyváradról táviratozzák, hogy *Kiss Aliaasz Klein* ékszerész ma öngyilkos lett. Tettének oka fizetésképtelenség.

— Péter király életmentője. Egyik szerb határszéli községben, Piagován, érdekes históriát eleveitenek föl a mostani szerb király életéből. Az eset 1878-ban történt. A plavisevici jegyző, *Kovács Károly*, egy napon arról értesítették, hogy filialis községben, Szvincán szerb rablók ütöttek tanyát, a lakosságot eddig nem bántották, de úgy föl vannak gyűjtve, hogy aligha van jó szándékuk. A jegyző egy rendőrcsapattal Szvincára sietett s ott minden nehézség nélkül elfogta a rablókat. A vezér, egy állig fölfegyverkezett szép szát legény, kijelentette a jegyzőnek, hogy ők nem rablók, hanem menekültek. És tényleg, Kara-

györgyevics Péter herceg volt és kísérete a kis szerb csapat. Életre halálra keresték honfitársai, mert az **Obrenovics** dinasztia horribilis összeget tűzött ki a fejére. A vér-díjról Kovács Károly jegyző is tudott, de mint magyar ember, nem vállalkozott az áruló szerepére. Orsovára kísérté valamennyiüket s ott biztonságba helyezte. Az életmentő jegyző most is él . . .

— **Ongyilkos pincér.** **Boros Károly**, aradi illetőségű 22 éves pincér Orosházán **Hornyacsék József** vendéglőjében volt alkalmazva. A fiatal ember már rég óta betegeskedett s ez annyira elkésérette, hogy csütörtökön lakásán felakasztotta magát.

— **Alváca fürdő.** Aradmegyének, sőt az egész országnak egyik legkisebb helyén, a nagyhalmágyi járásban van **Alváca** fürdő, mely gyógyhatására nézve verseng a külföld hasonló nemű leghíresebb fürdőivel. A kellemes fűvésű gyógyhelyet csak két évvel ezelőtt vette át a gróf **Csáky** féle uradalom s máris gyökeres változásokon ment keresztül, úgy, hogy ha ma olyan ember nézi meg a fürdőt, aki régebben látta, rá sem ismer többé. A fürdőigazgatóság óriási befektetésekkel igyekezett a kis fürdőhelyet modern színvonalra emelni. A fürdő kitűnő gyógyhatású csusz, reuma és ischiasra, feltétlenül gyógyít bőr- és női betegségeket. A fürdő igazgatósága nagy áldozatok árán gondoskodott arról, hogy a vendégek szórakozást is találjanak. Olcsó lakás és étkezés mellett pompás cigányzenét lehet hallgatni s üdítő sétákat tenni a vadregényes vidéken. Az odaérkező vendégek nagy kényelmére szolgál, hogy a fürdőnek vasúti állomása van, honnan néhány pernyi gyalogolás után be lehet menni a mult évben épült szép szállodába. A fürdő olcsóságát már maga az a körülmény is bizonyítja, hogy pl. egy fürdőzés 60 fillérbe kerül. A fürdő állandó orvosa **Lendvai Márk** dr. egyetemes orvostudor. Jel neg mintegy 40—50 család tartózkodik Alvácan, közülök számosan jöttek messze vidékről s a vendégek nagy száralékát budapestiek képezik. Jellemző a fürdő gyógyerejére, hogy télen-nyáron egyaránt laknak ott gyógyulást keresők.

— **Borzalmas gyujtogatás.** **Szatmárról** táviratozzák: **Ráska** községben nemrégiben megtelepedett egy **Lébi Mózes** nevű kereskedő, üzlete igen jól ment és megszerezte a napokban a kocsmajogot is. Ez annyira felbőszítette a falu másik kocsmárosát, **Neumann** Hermannt, hogy **Izsák Áron** nevű rokonával felbéreltek egy **Cseh István** nevű oláh parasztot öt koronáért és vele felgyujtatták **Lébi házát**, előbb azonban a ház összes ajtóit, ablakait beszögezték, hogy a család ki ne menekülhessen. A tűz már javában pusztított, midőn a lakosság észrevette az eltorlaszolást. Betörték az ajtókat és félholtan kimentették a családot. A csendőrség a felbujtókat, valamint a tettest elfogta és szatmári ügyészséghez szállította őket.

— **Az esőcsináló.** Ausztráliai angol lapok írják, hogy dr. **Mac Carthy** Melbourneből államköltségben a Brokenhill-kormányzóságba utazott és pedig azért államköltségben, mert az állam esőt rendelt meg nála a Brokenhill-kormányzóság számára, ahol szárazság pusztít. Dr. **Mac Carthy** ugyanis a modern **Jupiter Pluvius**, aki megrendelésre szállít esőt, mindenféle fajtát: záport, tartós esőt, vagy másfélét, amilyen teszük. — A lapok azt írják, hogy az esőcsináló művésznek még egyetlen kísérlete sem vallott kudarcot, olyan esőt csinál, hogy csak úgy zuhog. — **Mac Carthy** vegyi utól fejlesztett igen nagy mennyiségű gőzt lövell föl roppant magasságba, így vákuumot támaszt, amelybe a hideg levegő aláereszkedik és eső lesz. **Mac Carthy** azt mondja, hogy a mestersége titkát egy amerikai kémikustól tanulta, aki ezzel hálálta meg neki azt, hogy az életét megmentette. A mesterséget azután Japánban három évig tartott kísérletezéssel tökéletesítette. Az esőcsinálás munkája elzárt táborban, jókora sátrakban folyik. Az esőnek a szerződés szerint szerdán kell kezdődnie.

— **Magyar név.** **Springer** Béla és **József** aradi illetőségű ugyanottani lakosok családi nevének „Sugar“-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Weinberger Ferenc ékszerész Központi szálloda épület, kiválóan szakképzett arany ékszer és ezüstműves mester**, ajánlja gyönyörű szép és dus ékszer, ezüst dísz tárgyak, ezüst evőeszközök és valódi „genfi“ zsebórákból álló nagy raktárát, **kiváló finom kivitelű saját gyártmányú tömör kovácsolt jeggyűrűit 6 koronától kezdve, kiváló szaktudással javít és átalakít a legtisztább kivitelben minden ékszer és ezüst tárgyat saját műhelyében. Telefon 439. Egy jó házból való fiu tanulólul felvétetik.**

— **Minden nőnek tudnia kell, hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett Balassa-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcról és annak gyönyörű üdeséget, fiatalságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 3 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszerárában Temesvár, Aradon Vojtek és Weisz uraknál, Krausz Elemér és társai drogueria üzletében, Földes Kelemen gyógyszerárában, Tábor Gyula gyógyszerárában Pécskai-ut 18. sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék Balassa féle ugorkatejet kérni.**

— **Valódi francia sevró cipőket** igen nagy mennyiségben, **Porter Vilmos Nagy** Áruháza, a Szabadságtéren tart raktáron. Ebben a meleg időjárásban, a közönség szívesen használja a sevró-bőrből készült, szinte súlytalannak mondható, finom lábbeliket, melyek a bőrányag vékony kidolgozása dacára, épp oly tartósak, mint akármely más cipő. **Porter** valódi francia sevró-cipőinek elegáns formáját nem győzik eléggé csodálni a hozzáértők. Hogy ilyen szépek a cipők, ennyire elegánsak minden tekintetben: az csupán annak tudandó be, hogy a Porter-cég csak a legelőkelőbb gyárosokkal áll összeköttetésben és hogy nem téveszti el soha a közönség igényeit. De hiszen az aradi vásárló közönség már rég meggyőződött a Porter-cég puritán szoliditására. A nagy és változatos raktár, kapcsolatban a feltűnően alacsony árakkal, rendkívül módon megkedveltette az áruházat Aradon és okozta azt is, hogy híre e város határain túl messze elterjedt.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. Üzletfelénk** szives tudomására hozzuk, hogy **Révész Nándor** könyv- és papirkereskedő urai (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselősgéggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Kéz és lábizzadás ellen** kitűnő a **Kossuth** gyógyszerész izzadás elleni kenőcsé, 1 tégely ára 1 korona. Kapható **Kossuth Pál** gyógyszerésznél Arad, **Boros Béni-tér 15.** (Dengli ház). Gyógyszereszeknek: **Vojtek és Weisz, Krausz Elemér** és társai urak drogueriájában.

Zendülés a piszok miatt.

(A Jópásztor sárda titkai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 27.

Egy ausztriai kolostor borzalmas titkairól rántotta le a leplet a kolostor egy kiszabadult lakója, **Ignatia** nővét.

A kolostorban a minap zendülés volt, s a főnöknő azt mondta, hogy a zendülés tisztán csak azért volt, mert a levesben egy pókhálót találtak. Ezzel ellentétben **Ignatia** nővér azt mondotta a kolostor egyik látogatójának, hogy a lázongást a beteg leányok készítették elő. Egy beteg leány azt kívánta, hogy kórházban helyezték el; az apácák nem teljesítették kérelmét, mert félték, hogy kitudódik: mily nagy a beteg leányok száma s azokat is gyógykezelés alá kell adni. A főnöknő azt mondta:

— Már pedig nem vihetjük mindnyájukat egyszerre a kórházba.

Ez nagy elkéséredést szült. A lázongás napjának délelőttjén az egyik beteg leány állapotára annyira súlyosbodott, hogy kórházba kellett szállítani. Ekkor a többiek is azt követelték, hogy őket is szállítsák el s miután az apácák erre nem voltak hajlandók, kitört a házi forradalom.

Arra nézve pedig, hogy miként kerül kilencven növendék közé negyvenötven beteg, azt a felvilágosítást adta, amit tavaly, a kórház ágyán kiszendedett **Botschek Hedvig** nevű leánynövendék bevallott. Vagyis a kolostor tisztasági rendje egyenesen borzalmas, a leányokat ritkán fürdetik, de ha ez megtörténik, akkor kilencvenen egymásután fürdenek egy kádban, ugyanabban a vízben, úgy, hogy a ragályos betegségek szabadjára terjedhetnek.

Különösen nagy szenvedéseket állott ki **Augusztá** nővér. Társnői egy veszekedés alkalmával összeverték s a szegény leány mindmáig viseli az április másodikán kapott ütleg nyomait. Tizenhat hónap óta ápolják a kórházban és orvosai még most sem tudják; mikor bocsájthatják el. Csütörtökön ujólag műtétet végeztek rajta.

A sajtó megbotránkozva tárgyalta az esetet és e cikkek vizsgálat megindítására készítették a bécsi országos törvényszéket. A napokban két törvényszéki orvos vizsgálta meg a súlyosan sérült leányt és kikérdezték, mit tud a kolostorban történetekből. Előzőleg a leány levelet kapott **Evangelista** nővértől, amelyben a tények eltagadására unszolta a leányt, nehogy eláruljon valamit is a verekedésből, hanem mondja azt, hogy vízholdás közben elesett a bádogvederrel és összeütötte magát.

Ezt a mesét maga a lány találta ki akkor, mikor megsérült, hogy a kórházba juthasson. **Augusztá** azonban állhatatos maradt és az igazat mondta. Az esetnek tehát folytatása lesz a törvényszék előtt. **Evangelista** és **Satesia** nővért „levegőváltás“ címén Bécsujhelybe küldték, de ha a kolostor rejtelmét napfényre derülnék, alighanem törvényszéki ítélettel menesztkik őket a börtönbe.

A bécsi ügyészség ki fogja hallgatni **Botschek** Erzebet asszonyt is, leánya **Hedig** a **Jópásztor-kolostorban** ért szenvedéseibe belehalt. A szegény anya kész elmondani mindazt, amit leánya haldokolva vallott a kolostor ellen.

A legkisebb hibáért vagy tévedésért, bármily ostoba vagy gyermekes legyen is, keményen büntetik a leányokat. A büntetés egyik módszere a következő: leveszik a megbüntetett leány fejéről a szokásos főkötőt és zsákrongyból készült bohócsapát tesznek a helyébe. Ha valamelyik a munkaidő alatt fecseg, azt ugynevezett vörösnnyelvel büntetik. Vagyis a leányt vörös flanel sapkába öltöztetik, hosszú vörös krampusz nyelvet kötnek az állára és így kell ülnie a munkateremben.

A leghallatlanabbul büntetik azt, aki mosakodás közben vizet fecskendez a földre, már pedig alapos mosakodás közben lehetetlen ezt elkerülni, s mégis az ez ellen vétőnek térdepelnie kell a reggeli levés-evés alatt. A levest, mint a kutyáknak szokás, a földre helyezett rozsdás bádogtálban adják a megbüntetett leány mellé. S miután megette az élvezhetetlenül rozslévest, meg kell csokolnia a piszkos, havonként egyszer felsurolt padlót. Ez különösen jellemző a Jópásztor apácák tisztaságérzékére.

A gombócban fekete hajcsomókat, a salátában férgéket, a levesben piszkokat találtak a növendékek elé, akiknek évente csak háromszor szabad fürdeniök. Szidálomban is volt részük és az áhitatos apácák ajkairól olyan ígék hangzottak el, amelyeket egy káromkodásban megdöszült kocsis is megirigyelt volna.

Mintegy három hónap előtt 20—25 növendék, nem bírván ki a rettentő bánásmódot, maróluaggal megmérgezte magát. A leányok heteken át fetrengtek ágyaikon, míg megmenthették őket az életnek és mikorra kigyógyultak, kidobták őket a kolostorból.

NAPIREND.

Július 28. Kedd. Róm. kath. naptár: Inozé pápa. — Protestáns naptár: Inozé pápa. — Görög-keleti naptár (Július 15.): Kvirik. — A nap két 4 óra 17 perccor, nyugvó 7 óra 22 perccor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllye-muzeum helyisége mellett álló terem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerinti a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, keleten sok helyütt csapadék, zivatar.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti ár- és értéktőzsze.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 27.

Értéktőzsze. Buzakínálat mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Nyugodt irányzat mellett 15,000 métermásas került forgalomba, tartott áron. Egyéb gabonanevek változatlanok. Időjárás szép.

Bécsi tőzsze. Berlin 1, Paris 3 magasabb.

Zárás 12 órakor:

Buza októberre	7.24—7.25
Buza 1904. májusra	7.47—7.48
Rozs októberre	6.14—6.15
Zab októberre	5.30—5.31
Tengeri júliusra	6.25—6.26
Tengeri augusztusra	6.22—6.23
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1904. májusra	4.97—4.98
Repce augusztusra	11.30—11.40

Zárás 6 órakor:

Buza októberre	7.24—7.25
Buza 1904. májusra	7.47—7.48
Rozs októberre	6.12—6.13
Zab októberre	5.29—5.30
Tengeri júliusra	6.20—6.21
Tengeri augusztusra	6.23—6.24
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1904. májusra	4.94—4.95
Repce augusztusra	—

Szeszűzet.

— Július 27. —

Mot. jegyzékünk: Kézárú nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Bécsi tőzsze: 12:30—13—korona mázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 27. —

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban 110—2 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 108—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 106—8 fillérig.

REGÉNY-CSARNOK.

A toltek kincse.

— Brodotti regény. —

Írta: Ritt Gyula.

(Folytatás.)

— Sebogysem akarom hinni, kedves Bondár ut, — szolt falatozás közben Savestras, hogy ön itt hagyná a bölényeit. En ha -z ön helyében volnék, itt maradnék és tovább is puffogtatnám őket. Igaz, hogy veszélyes mulatság, de gondolja meg, 100 peso egy bőrt és olyan lövő mint ön, mitsem kockáztat és nincs egy második a prairieken.

— Kedves Savestras, ön nagyon eldobja a súlykot. Ön elfelejti, hogy a prairie hatalmasan nagy és számtalan vadász van rajta.

— Nem kétlem, de olyan mint ön egy sincs. Hisz az indiánok is, kik oly bámulatosan ügyesek és biztosak a baid hajításban, még ebben is ön mögött maradnak. Nem egyszer hallhatta tőlük, hisz ont épp oly jól ismerik délen, mint északon, hogy az ön kezébe a villám gyorsasága és biztossága van elrejtve. Hát nem „villámszórónak” nevezik ont. Száz közül ha kettő tudja, hogy ont Bondárnak hívják, a többi csak a villámszórót ismeri.

Nem tartom ugyan magam az utolsó lövőnek, de Savestras eme bizelgő nyilatkozata valóban érdemen föllül. Zavarba is hozott vele, annál is inkább, mert az idegenek, ugy látszék figyelmesek lettek a hangos beszédre és félbeszakítva társalgásukat, reám függeszték tekintetüket.

— Ez a vaddisznó igazán fölségesen van elkészítve, fordítottam egyet a beszéd fonálán és kakaot töltöttem Savestrasnak. — De ő nem tágitott, újra a bölényekkel bajlódott.

— Mondja csak, — és a fegyveremre kacsintott, — azzal a vészóval hány bölényt terített le?

— A multkori volt az utolsó, az ötezredik példány.

— Rottenetes és mind szemlővés?

— Egytől egyig.

— Bámulatos record. És az a számtalan jaguár, puma, tapir, párdúc nincs beleszámítva.

— Nincs, azokat nem is üldözöm soha, ha csak az indiánok föl nem kérnek rá, vagy védelmemről nem kellett gondoskodnom.

— Ont az indiánusok egy felsőbb lénynek tekintették; nekik is hiányozni fog, ha visszatér hazájába.

— Ne busuljon Savestras mester, majd akad helyettem más.

— És nincs mód, a mai ont itt tartaná, legalább még egy időre? — szolt a spanyol kinézésű idegen és föllállva helyéről, asztalunkhoz lépett.

— Bocssásanak meg, hogy zavarom beszélgetésüket, de amit eddig beszéltek, a további érdekességre enged következtetni és én is bátorságot vettem magamnak, mivel engedélyük nélkül is meghallgattam önöket. Ha nincs ellenőkre, asztalukhoz ülünk, hogy kellemesebben tölthessük időnket. Öszintén szólva, már azért is, hogy egy kis utb igazítást kérhessünk, főképp pedig, hogy előbbi kérdésemet még egyszer föltehessem Bondár urnak, mint ahogy őt előbb nevezni hallottam.

Ez a spanyol, a ki magát Don Alveroz de Fernandnak mutatta be, egy hatalmas természetű ember volt. Megjelenése a büszke spanyolra vallott, de szivélyes modora, arcának nyilt, őszinte tekintete, hamar megnyerte az ember becsülését. A másik, Cyrano Francisco, előbbinek utitársa volt, ki hosszú hajával a festőt engedte sejtetni. Az ilyen emberek pedig általánosságban nem szoktak antipatikusok lenni. Am csalódtam, mert később tudtam meg, hogy a festő — ugyan nem festő, hanem pyrotechnikus, de vig fickó.

Mind a ketten letelepedtek asztalunkhoz. Mindjárt vigabban ment a társalgás, mert hamar megismertük egymást. Don Fernando, mivel még nem feleltem első kérdésére, újból feltette azt. En azonban csöpp hajlandóságot sem mutattam az itt maradásra s így ő nem is forszírozta tovább ezt a tárgyat.

Éjjel már jóval elmult, mikor fölkeltünk az asztaltól. Mielőtt szobáinkba indultunk volna, Don Fernando arra kért, hogy reggel, mielőtt eltávoznám, keressem föl őt a szobájában, amit neki megígérve, jó éjszakát kívántunk egymásnak.

Fölmentem a keskeny falépcsőn az emeletre és szobámba tértem. Kényelembe helyezkedtem és ledőltem tigrisbőrrel bevont fekhelyemre. Sokáig hánykolódtam, nem tudtam elaludni. Sokat töprengtem Don Fernando egy-két elejtett szaván, a miből, bár távolról sem kételkedtem a Don becsületességében és jó zándékában, valami titkos célt, tervet vagy kiküldetést véltem kiolvasni. Gondolataimmal sehogysem tudtam megegyezni és a rejtély megoldását a reggelre biztam, mert meg voltam győződve arról, hogy a Don az ő titkolt tervéről akar velem értekezni.

Reggel nyolc óra lehetett, mikor az Orizaba erdejéből, sétalovaglásom egy kellemes helyéről visszatértem. Azonnal felkerestem Con Fernandot, hogy szavamat beváltsam. A Don, kit már felöltözve találtam, láthatólag örült látogatásomnak, elém sietett és szivélyesen megrázva kezemet az asztalhoz vezetett, hol három személyre már meg volt terítve.

— Ha meg nem sértem, — szolt a mint leültünk — igen lekötölezne, ha a reggelit velünk költené el.

Cyrano egy szakácsot is bámulatba ejtő ügyességgel rendezkedett. Komikus volt, a hogy lábát ide-oda ráncigálva, sürgött-forgott körülöttünk. Végre ő is leült és jóízűen fogyasztottuk fejedelmi reggelinket. Don Fernando étkezés közben folyton arcomat fürkészte, mi nem kerülhetett el figyelmemet. Meg is kérdeztem tőle okát, mire ő restelkedve kért bocsánatot.

— Bocsson meg, hogy egy pillanatig is kételkedtem önben. De mielőtt bizalmam lényeges bizonyítékát nyujtanám, ismét kérdelem, nem volna-e hajlandó északra nyuló expedíciónkhoz társul szegődni?

— Kedves Don, ha az expedíciónak célját is ismertelné velem, a mi mindenesetre első sorban volna mérvadó elhatározásomra, még akkor sem fűzök sok reményt ittmaradásomhoz.

— De ha a cél csábító lenne?

— Azt bajosan hiszem.

— No jó, — felelt Don Fernando elhatározással — ön teljes bizalmamat bírja. A titkos ut célja nemsokára meg lesz fejtve és ön teljesen tájékozva lesz, ne is mondja ki addig határozatát.

E szavak után Don Fernando föllállt és a sarokban álló levasalt ládához lépett. Egy elszárgult pergamentcsomagot vett ki belőle és visszatért vele az asztalhoz.

(Folytatása következik.)

A felolós szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi május hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat d. u.	3.32
Személysz. tv. d. u.	4.45	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinról délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Radnáról vas. és ün. e.	8.13
		Személyvonat este	9.05
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvoat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	3.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.15
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat d. u.	4.11	Személyvonat este	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczsig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Motormenetek

Arad—Szabadságtér és Battonya között.

Battonya felé reggel	8.—	Battonya felől reggel	6.02
Battonya felé d. u.	12.26	Battonya felől d. u.	12.04
Battonya felé este	7.11	Battonya felől d. u.	4.05

Nyári színház.

Kedden, 1903. évi július hó 28-án:

A svihákok.

Vig operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzetté: Ziehrer C. M. Magyarosították: Feld Aurél és Merei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Gilka Adolár	Polgár S.	Vendégfő	Németh J.
Rodenstein	Almásy L.	Anna, leánya	Szilassy J.
Muggenheim	Répássy G.	Roland	Bejczy Gy.
Mimi, táncosnő	Karácsonyi.	Wondracsek	Sarkadi A.
Blitz Friz	Szabó József.	Kampel	Juhász S.
Berta, neje	Rózsa Lili.	Krepelka	Füredi J.
Malter Prém	Somlai A.	Jean, szolga	Réthy István.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTÉR.*

Orczy-utcai

4. sz. ház

eladó.

Ertekezhetni ugyanott

Magyar királyi Államvasutak üzletvezetősége Szeged.

21374—1903. sz.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi Államvasutak alólírott üzletvezetősége nyilvános pályázat útján biztosítani kívánja a vonalain alkalmazott azon hivatalnok és hivatalnokgyakornokai részére szükséges egyenruha darabok készítését, kik a fennálló egyenruházati szabályzat értelmében szolgálatukban egyenruhát viselni tartoznak.

Az ezen hivatalnokok és hivatalnokgyakornokok által rendszerint viselendő egyenruha darabok következők: 1. nyári zubbony, 2. tavaszi és őszi zubbony, 3. téli zubbony, 4. nyári nadrág (sötét kék) szürke v. drapp színű posztóból, 5. tavaszi és őszi nadrág, 6. téli nadrág, 7. tavaszi és őszi felöltő, 8. téli felöltő, 9. nyári sapka, 10. nyakra való, 11. kesztyű, 12. karkötő.

Az 1—8. tétel alatt feleltett ruha darabok készítéséhez megkívántató felső kelmék bármely hazai cég belöldi gyárából szerzendő be.

A 9—12 tétel alatt felsorolt ruházati cikkek, valamint az 1—8. tétel alatt felsorolt ruhák tej s elkészítéséhez a felső kelmén kívül még szükséges egyéb cikkek a szállító cég által jó minőségben bárhol beszerezhetők, azonban kötetik, hogy amennyiben ezen cikkek Magyarországon is gyártatnak, úgy első sorban a hazai gyártmányok szerzendők be, illetve hasznalandók.

Ezen ruhadarabok elkészítésére és szállítására vonatkozó részletes feltételek megszerzethetők az alólírott üzletvezetőségnél a hivatalos órák alatt, mely feltételek aláírottan az ajánlattal együtt következő felirattal ellátva:

„Ajánlat a hivatalnoki egyenruha darabok elkészítésére iránt” 1903. évi augusztus hó 22. évi déli 12 óráig az alólírott üzletvezetőség általános osztályához (I.) benyuj-

tandók vagy posta útján beküldendők, hová is bányapénzképen, mely esetleg óvadék gyanánt is fog szolgálni, 400 korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1903. évi augusztus hó 12-én déli 12 óráig beküldendő.

Az alólírott üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlott egységárakra szabadon választhasson és fogadhasson el.

Szeged, 1903. évi július hóban.

Az Üzletvezetőség.

(Utányomat nem díjazatik.)

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló butorokat potom áron eladni, megveszem én azokat, ugyazintén

uraságoktól levetett rubákat

a legeslegmagasabb árrban.

Kivánatra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben). 1471

Veszek zálogcédulákat.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minórita-palota.

Arad legolcsóbb bevásárlási forrása

órák és ékszerekben.

Készpénzért a legmagasabb árrban veszek vagy más új tárgyakra becsérel mindenféle drágaköveket, arany-, ezüsttárgyakat, jó vagy tört állapotban.

TELEFON 438. 1431

Veszek zálogcédulákat.

Egy jó házból való

izraelita fiu

ruházat és teljes ellátás mellett

tanulónak

3 évre

felvétetik.

Moskovitz Albert,

vegyeskereskedő 1569

Soborsin.

Magyar asphalt részvénytársaság

Budapesten.

Fiók gyártelep Aradon, Erdélyi-ut 11. szám.

Elvállal jóállás és legolcsóbb árak mellett:

nedves lakások, pinczehelyiségek, raktárak, stb. gyökeres szárazzá tételét.

Udvarok, kapubejáratok, folyosók, teraszok, konyhák, műhelyek, gyárhelyiségek, szeszgyárak, raktárak, magtárak, vágóhidak, járdák, kocsintak, átjárók, bérkocsi állomások

burkolását legjobb természetes asphalttal.

Arjegyzék, költségvetés kívánatra küldetik.

Képviselő:

NEUBAUER MANO

Arad, Kossuth-utca 9. — Telefon 411.

Krausz Elemér és Társai

Drogueria „A Vörös Kereszthez”

Arad, Andrásy-tér 20 sz. az udvarban.

507. Városi és megyei telefon szám 507.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy Drogueria- és illatszert üzletünket

ugyanezen ház udvarába helyeztük át.

Üzleti kiadásaink tetemes kisebbedése által azon kellemes helyzetbe jutottunk, hogy elsőrendű és legjobb minőségű árucikkeinket a legolcsóbb és legjutányosabb áron bocsáthatjuk a tisztelt közönség rendelkezésére.

Minden rendelés, akár személyesen, akár telefon útján, a leggyorsabban expedíálattik és kívánatra házhoz szállítattik.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Krausz Elemér és társai.

MINDEN HOLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szepőt májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcritztátiannaságot. Massazsához használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Seakis azon készítmények valódiak, a melyek azimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Kamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

1569

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battyányán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferenc, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Székely Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekán: Ifj. Pekker István, Földékon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahoncon: Moindár István, Gyorokon: Masznik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevevényen: Schögl Pál, Kun Ágotán: Fejes Lajos, Kurticon: Hackenberger László, Medgyesgyházán: Kelecsényi Ferenc, Mező-Kovácsházán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth János, Pankotán: Hanzócs Adam, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pécsán: Kocsis János, Pankotán: Posovitz Gusztáv, Pityarcon: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Székudvaron: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlaken: Hauszner Sándor, Tancson: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternaigó Géza urak gyógyszerárakban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hegyi bor eladás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy gyoroki és kuvini boraimat a következőleg árusítom: Fehér bor literje 56, 60, 64 és 72 fillér. Schiller bor literje 60, 64, 72 fillér. Vörösbőr bor literje 1 kor. 20 fillér. Tisztelettel Berán Antal, Szabadság-tér 20. 1584

Keresek augusztus 1-re

egy 2 szobás esetleg egy nagy szobás butorozatlan garcon lakást. Címet és feltételeket e lap kiadóhivatalába kérem „Garcon lakás” jelige alatt.

Egy kevésbé használt

4 üléses automobil jutányosan eladó. Értekezhetni Ascher Ferenc és Társa műszerészeknél. Arad, Deák Ferenc-utca 89. 1581

Arad legrégibb kerékpár és varrógép javítóműhelye és raktára, Szabadság-tér 7. sz.

Hammer Vilmos

villany-műszerész.

Telefon szám 96.

Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktáron

Singer karikahajós varrógépek

műhelyezésre, továbbá

zajtalan járású Singer varrógépek 32 frtért öt évi jótállás mellett.

Villanycsengő

és

1518

telefon-berendezést szakszerűen és jótállás mellett vállalok. — Nagy raktár kerékpár és varrógép alkatrészekben.

Telephon 364. sz.

Egy 22 éves csinos szőke leány

házvezetőnőnek ajánlkozik, kitűnően főz és az összes házi teendőkben jártas, de csak magányos urhoz. Cím: Dancs Mihály urnál S. V. részére, Borona-utca 52. 1655

Wolster Izsó

uri mabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilyenmü uri öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat eleaón eszközöl. 228

Tóth János

éplát-, butor- és portál-asztalos

Aradon, Illés-utca 19. sz.

Ajánlja magát a n. é. helybeli és vidéki közönségnek minden az asztalos szakmába vágó munkák, u. m.:

épület és portál, üzleti és irodai berendezések elkészítésére

száraz anyagból.

Háló-, étterem-, uri-szobák és terem-berendezéseket bármely stílusban, adott rajz vagy általam készített rajz szerint a legjutányosabb árak mellett, pontos és szolid kivitelben. 1488

Javításokat pontosan és gyorsan készítek.

Kitünő mellékkeresetet

találhatnak hölgyek és urak, akik ismerőseik körében az én különleges kávé, tea, rum és szivarkáimat ajánlják.

Leon Bravo, Hamburg 14

Magyar levelekre is azonnal válaszolunk. 1580

Jég

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1507

KINTZLER ZOLTAN

Gronometter műrás és órázerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kisarárolag finom

óra és ékszer

kapható. 1487

Pontos és melléki kiszolgálás!

Ujítás a lakások tisztázásánál!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy hosszú kísérletezés után oly szerrel és eszközzel rendelkezem, hogy teljes megbízhatóság és jótállás mellett a lakások

tökéletes féregmentessé tételét

elvállalom.

Teljesítek mindennemü diszes és egyszerűbb

szobák, termék stb. festését

a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek megfelelő legdiszesebb kivitelig és mindennemü mázolás és fénymázolási munkálatokat a legalaposabb kivitelben, a lehető legjutányosabb árak mellett. A n. é. közönség b. megbízását kérve kiváló tisztelettel

Fischer Ármin,

szobafestő,

Arad, Vörösmarty-utca 3. szám

(Mertaka-ház.)

Elköltözés miatt

több rendbeli butor eladó. Bővebbet ifj. Weisz Mórnál Boros Béni tér 2.

Pálinka főzde,

összes felszereléssel,

kád, hordó és főzőkazán

bérbeadó.

Kilátás van legalább 100 hordó szilvorumra, az ideai termésből.

Értekezhetni Kiszindján Ardelean Filimon tulajdonosnál u. p. Nagy-Buttyin. 1656

Permetezők

3 évi jótállással (ingyen javítás.)

E permetezők alkatrészei a rézoldattal semminemü érintkezésbe nem jönnek s így azokat sem megtámadni, sem eldugni vagy megromláni nem képes. Ára 32 kor., 8 évi ingyen javítással.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott

Borszivattyúk

s hozzávaló legjobb minőségű gumicsövek.

Tüzi-fecskendők

s hozzávaló legjobb minőségű belül gummizott kenderítőmlők és kutak. Mindennemü javítások elfogadtnak.

Két tanuló felvétetik.

Szépítsd arcodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEL

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatása, többször kitüntetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény. Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörösséget és mindennemü arcztisztálanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsaszín és krém színben I doboz I K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra I kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő leltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratoriuma 126

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, RozsnyaiMátyás, Tábor Gyula (Gáj) és Vojtek Kálmán gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Vojtek és Weisz droguista uraknál.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Csernovics Péter-utczal

asztalos üzletemet

Boros Béni-tér 23. szám alá, a volt Kremmer-féle asztalos üzlethelyiségbe áthelyeztem.

Elvállalok minden az épület és műbutor szakmába vágó munkákat, u. m.: épület-asztalos munkát, portálokat, bolt és irodai berendezéseket. Konyha, háló-, ebédlő- és szalon butor berendezést, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, a legjutányosabb gyári árakon.

Kivonat a butor árjegyzékemből:

1 complet hálószoba matt, faragott	100 frttól
1 " ebédlő berendezés matt, faragott	90 "
1 pár ágy, fényezett	18 "
1 " matt, tornyos, faragott	26 "
1 " ruhaszekrény, fényezett	25 "
1 " matt	28 "
1 " kredencz matt, faragott, magas diszes	45 frttól és feljebb.

Részletfizetésre meggyőzés szerint.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. — Rajzokkal díjmentesen szolgálok.

Kérve a t. cz. közönség becses rendeléseit, maradtam

Tisztelettelj

1400

Kiss Gyula,
épület és műbutor asztalos.